

Türk Ceza Kanunu Kapsamında Silahlı Örgütlenme Suçu

Berçem AŞKIN AKARÇAY^{1*}

¹Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi, Türkiye

Makale Bilgisi

Makale Geçmişi

Geliş: 07.10.2025

Kabul: 28.12.2025

Yayın: 31.12.2025

Anahtar Kelimeler:

Silahlı Örgüt, Silahlı Örgütlenme Suçu, Örgüt Üyeliği, Örgüt Faaliyeti, Örgüt Adına Suç İşleme.

ÖZET

Silahlı örgütlenme suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 314. maddesinde anayasal düzenin ve kamu güvenliğinin korunması amacıyla düzenlenmektedir. Bu suç, belirli bir suç işleme amacı taşıyan, hiyerarşik yapıya sahip ve süreklilik arz eden silahlı örgütlerin oluşturulması, yönetilmesi, üye olunması fiillerini kapsamaktadır. Çalışmada bu suçun Türk Ceza Kanunu'ndaki hukuki temelleri, suçun unsurları ve uygulamadaki yansımaları ayrıntılı bir şekilde ele alınmaktadır. Ayrıca suçun oluşum süreci, fail-mağdur ilişkileri, hukuka aykırılık boyutu ve ceza hukuku içindeki yeri kapsamlı bir şekilde incelenmektedir. Bu bağlamda söz konusu çalışma içeriğinde silahlı örgütlenme suçunun düzenlenme amacına ve uygulamada karşılaşılan sorunlara da değinilmekte ve yargı kararları ile doktrindeki görüşler ışığında söz konusu suçun farklı boyutları, suç analiz tekniği çerçevesinde ele alınmaktadır. Bununla birlikte çalışma, silahlı örgütlenme suçunun teorik ve yasal boyutlarını açıklığa kavuşturmayı amaçlayarak bu suçun ceza hukuku açısından taşıdığı değeri ortaya koymaktadır.

The Offense of Armed Organization within the Scope of the Turkish Penal Code

Article Info

Article History

Received: 07.10.2025

Accepted: 28.12.2025

Published: 31.12.2025

Keywords:

Armed Organization, The Offense of Armed Organization, Membership in an Organization, Organizational Activity, Committing an Offense on Behalf of the Organization.

ABSTRACT

The offense of armed organization is regulated under Article 314 of the Turkish Penal Code No. 5237 with the purpose of protecting the constitutional order and public security. This offense encompasses the acts of establishing, leading, and joining armed organizations that possess a hierarchical structure, display continuity, and are formed with the aim of committing certain crimes. The study elaborates in detail on the legal foundations of this offense in the Turkish Penal Code, its constituent elements, and its practical implications. Furthermore, it thoroughly examines the process of the offense's formation, the perpetrator-victim relationship, the aspect of unlawfulness, and its position within criminal law. In this context, the study also addresses the legislative purpose of the regulation of the offense and the challenges encountered in practice, analyzing its various dimensions in light of judicial decisions and scholarly opinions within the framework of crime analysis methodology. Additionally, the study aims to clarify the theoretical and legal aspects of the offense of armed organization and to reveal the significance of this offense in terms of criminal law.

This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)

To cite this article:

Aşkın Akarçay, B. (2025). “Türk Ceza Kanunu Kapsamında Silahlı Örgütlenme Suçu”, *Necmettin Erbakan Hukuk Fakültesi’nin 10. Yılı Armağanı Özel Sayısı*, 8(3), s. 1327-1369. <https://doi.org/10.51120/NEUHFD.2025.183>

***Sorumlu Yazar:** Berçem Aşkın Akarçay, bercemaskin@hotmail.com.

GİRİŞ

Devletin anayasal düzenine, kamu güvenliğine ve toplumsal barışa yönelik en ciddi tehditlerden biri, silahlı örgütlerin varlığı ve faaliyetleridir. Türk Ceza Kanunu’nun (TCK) 314. maddesi (md.), bu tehditlere karşı etkili bir hukuki düzenleme sunmakta ve Anayasa Mahkemesi’nin (AYM) 09.01.2025 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 05.11.2024 tarih, 2024/81 esas, 2024/189 karar sayılı iptal kararı sonrası silahlı örgütün kurulması, yönetilmesi ve silahlı örgüte üye olunması fiillerini yaptırıma bağlamaktadır. Bu düzenleme, bireylerin örgüt içinde üstlendikleri rollerden ve işledikleri fiillerden kaynaklanan cezai sorumluluğu açıkça ortaya koyarak örgütlü suçlarla mücadelede önemli bir hukuki çerçeve sunmaktadır.

TCK md. 314, TCK md. 220’de düzenlenen suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçunun devamı niteliğinde özel bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. TCK md. 220, genel olarak suç işlemek amacıyla taşıyan örgütleri kapsarken; TCK md. 314, daha ileri bir düzenleme ile belirli suçları işlemek amacıyla taşıyan ve silahlı nitelikteki örgütlere odaklanır. Bu kapsamda TCK md. 220’de yer alan genel hükümler, TCK md. 314’teki suçun tanımlanmasında tamamlayıcı bir rol üstlenmektedir. Kanun koyucu silahlı örgütlerin toplumsal barışa yönelik oluşturduğu tehditleri göz önüne alarak konunun ayrıca ele alınmasına ihtiyaç duymuştur. Genel olarak silahlı örgütlenme suçu olarak da ifade edilen TCK md. 314’teki suçun düzenleniş amacı da kamu güvenliğinin sağlanması ve anayasal düzene yönelik tehditlerin bertaraf edilmesidir. Zira silahlı örgütler, sahip oldukları yapı ve amaçları itibarıyla büyük çaplı ve kalıcı zararlar verme potansiyeline sahiptir. Bu bağlamda söz konusu düzenleme, bireysel cezalandırma odaklı olmaktan ziyade toplumsal korumayı ve örgütlü suçlarla mücadelede etkin bir sistem oluşturmayı amaçlamaktadır. Böylece hem bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması hem de kamu düzeninin sürdürülebilirliği hedeflenmiştir.

Silahlı örgütlenme suçu, yalnızca fiziksel bir eylemle sınırlı olmayan, organize ve hiyerarşik bir yapıyı kapsayan çok boyutlu bir suç tipidir. Örgütün yapısının süreklilik arz etmesi, belirli suçları işlemek amacıyla hizmet etmesi ve silahlı bir kapasiteye sahip olması, suçun oluşumunda merkezi bir rol oynar. TCK md. 314’te silahlı örgütün varlığının yanı sıra bu yapıya katılım sağlayan bireylerin eylemleri, örgütlü suçluluğun farklı boyutlarını etkili bir şekilde kontrol altına almak ve caydırıcılık sağlanması amacıyla ayrı maddeler halinde düzenlenmiştir. Bu doğrultuda çalışma kapsamında silahlı örgütlenme suçu çerçevesinde ele alınan silahlı örgüt kurma veya yönetme, silahlı örgüte üye olma ve yardım etme fiilleri incelenecektir. Ayrıca her ne kadar AYM’nin yukarıda yer verilen kararı uyarınca TCK md. 314/3 iptal edilmiş olsa da söz konusu düzenlemenin öğretide ve yargı uygulamasında doğurduğu tartışmalar dikkate alınarak silahlı örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek fiiline ilişkin açıklamalara da yer verilecektir.

Bu çalışmada, TCK md. 314'te düzenlenen silahlı örgütlenme suçunun unsurlarına, kapsamı ve uygulama süreçlerine detaylı bir şekilde değinilecektir. Suçun maddi ve manevi unsurları, fail ve mağdur kavramları ile teşebbüs, iştirak ve içtima gibi özel görünüm şekilleri ele alınacaktır. Ayrıca etkin pişmanlık hükümleri ve bu suçun cezai müeyyidelerine dair analizler yapılacaktır. Öğreti ve uygulamada tereddüte yol açan konular, Yargıtay kararları ışığında değerlendirilecek ve bu sorunlara çözüm önerileri sunulmaya çalışılacaktır. Çalışmanın amacı, bu suç tipinin teorik temellerini ve uygulamadaki yansımalarını ortaya koyarak devletin anayasal düzenini tehdit eden bu tür yapıların hukuki olarak nasıl ele alınması gerektiğine dair kapsamlı bir değerlendirme sunmaktır.

I. GENEL OLARAK SİLAHLI ÖRGÜTLENME SUÇU

Örgüt, ortak bir hedef doğrultusunda bir araya gelen bireylerin, belirli bir hiyerarşi ve işbölümü çerçevesinde faaliyetlerini uyum ve süreklilik içinde yürütmeleri sonucunda ortaya çıkan bir birleşme biçimidir¹. Örgütlü suçluluk bağlamında ise suç işlemek amacıyla örgüt kurma, yönetme, örgüte üye olma veya örgüt adına suç işleme durumları karşımıza çıkmaktadır².

5237 sayılı TCK md. 220'de suç işlemek amacıyla örgütlenme suçu düzenlenmiştir. Bahsi geçen düzenleme, kapsamlı ve genel bir düzenleme niteliğindedir. TCK md. 314'te yer alan düzenleme ise yalnızca belirli suçları işlemek amacıyla kurulan örgütler açısından özel bir önem taşımaktadır. Zira bu madde, TCK'nın 302-313 maddeleri arasında yer alan suçları işlemek amacıyla silahlı örgüt kurma, yönetme ve silahlı örgüte üye olma fiillerini yaptırım altına almaktadır. TCK md. 314/4'teki "*Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin diğer hükümler, bu suç açısından aynen uygulanır*" hükmü gereğince silahlı örgütlenme suçunun özellikleri ve unsurlarının tespit edilebilmesi için suç işlemek amacıyla örgütlenme suçunun anlatıldığı TCK md. 220'ye bakmak gerekecektir³.

TCK md. 220 uyarınca bir örgütten bahsedilebilmesi için birtakım unsurların bir arada bulunması zorunludur. Örgüt, yalnızca soyut bir birliklilik olmaktan öte içerisinde hiyerarşik bir düzenin, ast-üst ilişkilerinin ve bir emir-komuta zincirinin yer aldığı somut bir yapıyı ifade eder⁴. Örgüt en az üç kişiden oluşmalı ve suç işlemek amacı taşınmalıdır. Örgütün yapısı, üye sayısı ve sahip olduğu araç-gereçler amaçlanan suçları işlemek için uygun ve elverişli özelliklere sahip olmalıdır. Ayrıca yapının geçici değil, süreklilik arz eden bir organizasyona sahip olması ve üyeleri arasında belli bir iş birliğinin bulunması gereklidir⁵. Bu bağlamda suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçunda elverişlilik şartının aranması, kanunun basit bir birleşmeyi değil toplum için tehlike arz edebilecek

¹ Tozman, Önder. *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu*. 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, s. 55-56; Sarıtaş, Erkan. *Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları (TCK m. 220-221)*. 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018, s. 21-22.

² Arslantürk, Mustafa. *Örgütlü Bölme ve Kalkışma Soruşturmaları*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, s. 20.

³ Kavlak, Cihan. *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu*. 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, s. 348; Turinay, Faruk Y. *Ceza Hukukunda Terör Amaçlı Örgütlenme Suçu*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, s. 244-246.

⁴ Özgenç, İzzet. *Suç Örgütleri*. 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, s. 17; Evik, Vesile Sonay. "Silahlı Örgütlenme Suçu." *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 5, S. 1, 2006, s. 114.

⁵ Tezcan, Durmuş / Erdem, Mustafa Ruhan / Önok, R. Murat. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. 23. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2025, s. 983; Hafizoğulları, Zeki / Kurşun, Günel. "Türk Ceza Hukukunda Örgütlü Suçluluk." *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 71, 2007, s. 37.

nitelikteki fiili birleşmeleri cezalandırmayı amaçladığını göstermektedir.

TCK md. 314'te düzenlenen silahlı örgütlenme suçunun meydana gelmesi için TCK md. 220'de tanımlanan suç işlemek amacıyla örgütlenme suçuna ilişkin yukarıda sayılan kriterlerin yanı sıra örgütün silahlı örgüt niteliğini haiz olması da aranmaktadır. Silah kavramı suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçunda nitelikli hal olarak değerlendirilirken silahlı örgütlenme suçunda doğrudan suçun maddi unsurunu oluşturmaktadır⁶. Örgütün silahlı sayılabilmesi için ise üyelerinin bireysel olarak silah taşıması zorunlu değildir. Silahların sayıca ve etkileri bakımından örgütün amacını gerçekleştirmeye elverişli olması ve örgütün kullanımına hazır halde bulunması silahlı örgüt olarak nitelendirilmesi için yeterlidir⁷.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun (TMK) 1. maddesinde terörün tanımı yapılmıştır⁸. Anılan maddede belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemleriyle cebir ve şiddet kullanarak suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgütler terör örgütü olarak kabul edilmektedir⁹. Bu nedenle her silahlı örgütün terör örgütüne vücut vermeyeceğini ifade etmekte zaruret bulunmaktadır. Cumhuriyetin Anayasada belirtilen niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik ve ekonomik düzeni değiştirmeye; Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü sarsmaya; Türk Devleti ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye sokmaya; Devlet otoritesini zayıflatmaya, yıkmaya veya ele geçirmeye; temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya; Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya halk sağlığını bozmaya yönelik faaliyetlerin silahlı terör örgütü faaliyetleri kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

TMK md. 3'te terör suçları arasında TCK md. 314'e de yer verilmiş, TMK md. 7'de ise terör örgütünü kuran, yöneten veya örgüte üye olanların TCK md. 314 hükümlerine göre cezalandırılacağı belirtilmiştir. TMK'nın bu hükümleri uyarınca anılan maddede düzenlenen örgüt kurma, yönetme ve örgüte üye olma fiilleri, terör örgütü faaliyeti kapsamında gerçekleştirildiğinde terör suçu olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte TMK md. 2'de terör suçlusu tanımlanmış olup kanunun birinci maddesinde belirtilen amaçları gerçekleştirmek için oluşturulan bir örgütün mensubu olan ve mensubu olmasa dahi örgüt adına suç işleyen kişilerin terör suçlusu sayılacağı ifade edilmiştir. Ancak suç örgütü adına suç işlenmesi fiilinin düzenlendiği TCK md. 220/6'nın ve silahlı örgüt adına suç işlenmesi fiilinin düzenlendiği TCK md. 314/3'ün iptal edilmesi, TMK md. 2'nin ceza hukuku bakımından nasıl yorumlanacağı sorusunu gündeme getirmiştir. Bu düzenlemenin yalnızca çerçeve

⁶ Ersan, Aykut. "Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu." *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 71, S. 1, 2013, s. 391; Yılmaz, Ahmet Çağrı. *Ceza Hukukunda Örgütlü Suçlar*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2023, s. 266.

⁷ Yaşar, Osman / Gökcan, Hasan Tahsin / Artuç, Mustafa. *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu* 6. Cilt Md. 252-345. 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014, s. 8916; İnce, Kadri. "Türk Ceza Örgütlü Suçluluk ve Silahlı Terör Örgütü." *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, S. 1, 2019, s. 260.

⁸ 3713 sayılı TMK md. 1: "(Değişik birinci fıkra: 15/7/2003-4928/20 md.) Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir."

⁹ Özgenç, 2020, s. 50; Hafızoğulları / Kurşun, s. 60.

niteliğinde bir tanım hükmü olarak görülüp görülemeyeceği ya da doğrudan uygulanabilir nitelikte kabul edilip edilemeyeceği hususu, kanunilik ve belirlilik ilkeleri bakımından belirsizlik yaratmaktadır. Konuya ilişkin bu belirsizlik kanun koyucunun TMK ve TCK arasındaki uyumu sağlayacak açık bir düzenleme yapmasının zorunlu olduğunu göstermektedir.

II. KORUNAN HUKUKSAL DEĞER

Silahlı örgütlenme suçunda korunan hukuksal değer doğru biçimde tespit edilebilmesi için suçun konusu ile suçla korunan hukuksal değer kavramlarının birbirinden ayrılması gerekmektedir. Suçun konusu, failin fiiliyle tehlikeye düşürülen toplumsal veya fiziksel gerçekliği; korunan hukuksal değer ise bu toplumsal gerçeklik üzerinde hukuk düzeni tarafından tanınan soyut menfaat tiplerini ifade eder. Hukuksal değerler ideal nitelikte olduklarından doğrudan zarara ya da tehlikeye uğratılamaz; buna karşılık suçun konusu olarak kabul edilen toplumsal ya da fiziksel objelerin zarara uğraması ya da tehlikeye düşmesi hukuksal değer ihlal edildiği anlamına gelir¹⁰.

Örgütlü yapıların süreklilik arz eden faaliyetleri, bireylerin güvenlik duygusunu zedelediği gibi kamu otoritesinin işleyişini ve toplumun barış içinde yaşama koşullarını tehdit etmektedir. Bu nedenle TCK md. 220 kapsamında suç işlemek amacıyla örgütlenme suçunun konusu kamu barışı ve kamu güvenliği olarak kabul edilmekte; suçla korunan hukuksal değer ise bireylerin güvenlik, düzen ve barış içinde yaşama hakkı olarak değerlendirilmektedir¹¹. TCK md. 314, TCK md. 220'ye göre özel hüküm niteliğinde olduğundan ve TCK md. 314/4'te TCK md. 220'ye yapılan atıf nedeniyle TCK md. 220'nin koruduğu toplumun ve bireylerin güvenlik, huzur ve düzen içinde yaşama menfaatini de dolaylı olarak kapsamaktadır¹². Bununla birlikte TCK md. 314'te örgütün yöneldiği amaç suçlar doğrudan devletin güvenliğini, anayasal düzenin devamlılığını ve siyasal yapının bütünlüğünü hedef aldığı için bu suçla korunan hukuki değer TCK md. 220'de korunan hukuki değerden farklı bir içerik taşımaktadır.

Silahlı örgütlenme suçunun koruduğu hukuksal değer niteliği doktrinde iki farklı şekilde açıklanmaktadır. Bir görüş, TCK md. 314'ün koruma amacının devletin varlığını, ülke bütünlüğünü ve anayasal düzeni hedef alan organize tehditleri bertaraf etmek olduğunu, bu nedenle korunan hukuksal değer devletin güvenliği ve anayasal düzenin bütünlüğü olduğunu kabul etmektedir¹³. Diğer görüş ise bu suçun bağımsız bir hukuksal değerinin bulunmadığını; örgütün TCK 302–313 maddeleri arasında yer alan amaç suçları işlemeye yönelik olarak kurulması nedeniyle korunan hukuksal değer amaç suçların koruduğu değerlerin bütünü olduğunu ileri sürmektedir¹⁴. Kanaatimizce TCK md. 314, öncelikle devletin güvenliği ve anayasal düzenin devamlılığına yönelik bağımsız bir hukuksal değeri korumakta; bununla birlikte örgütün yöneldiği TCK md. 302–313 arasındaki amaç suçların koruduğu hukuksal değerler de silahlı örgütün zaten bu suçları işlemek üzere

¹⁰ Sarıtaş, s. 142-146; Özgenç, İzzet. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 20. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024, s. 223; Koca, Mahmut / Üzülmüş, İlhan. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 17. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024, s. 116-117.

¹¹ Tezcan / Erdem / Önok, s. 981; Ersan, s. 323; Sarıtaş, s. 150.

¹² Kan, S. Gökçen. *Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma Suçu*. 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2024, s. 101; Turinay, s. 217.

¹³ Evik, 2006, s. 105.

¹⁴ Yaşar / Gökcan / Artuç, s. 8911; Turinay, s. 216-217.

teşekkül etmesi nedeniyle koruma alanının doğal bir parçası haline gelmektedir. Bu doğrultuda TCK md. 314’ün koruma alanının, devlet güvenliği ve anayasal düzeni merkeze almakla birlikte bireylerin ve toplumun anayasal düzen içinde güvenlik ve istikrar içinde yaşama menfaatiyle bağlantılı olan amaç suçların koruduğu hukuki değerleri de içeren bir nitelik taşıdığı değerlendirilmektedir.

III. SUÇUN UNSURLARI

TCK md. 314’te “Silahlı Örgüt” başlığı altında genel olarak silahlı örgütlenme suçu düzenlenmekte ve bu suç yukarıda belirtildiği üzere TCK’nın 302-313 maddeleri arasında yer alan tüm suçları işlemek amacıyla silahlı örgüt kurulmasını kapsamaktadır. Bununla birlikte söz konusu maddede silahlı örgütlenme suçunun seçimlik hareketleri olan silahlı örgüt kurmak, yönetmek ve silahlı örgüte üye olmak fiillerinin işlenmesi amaçlanan suçlardan bağımsız olarak cezalandırılacağı düzenleme altına alınmıştır. Bu nedenle çalışmamızda TCK md. 314’te yer alan seçimlik hareketlerin her biri ayrıntılı olarak incelenecektir. Öte yandan, “örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme” fiilinin düzenlendiği TCK’nın 314/3 maddesi AYM tarafından iptal edilmiş olsa da iptal edilen bu normun geçmiş uygulamadaki yeri, yargı kararlarına etkileri ve kanun koyucu tarafından anayasal çerçeveye uygun şekilde yeniden düzenlenme ihtimali dikkate alınarak çalışmada ayrıca örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme fiili de incelenecektir. Yine, her ne kadar TCK md. 314’te müstakil olarak düzenlenmemişse de TCK md. 220/7’de öngörülen örgüte yardım etme fiili, TCK md. 314/4 hükmündeki atıf sebebiyle silahlı örgüte yardım etme biçiminde de hüküm doğurmakta olup bu fiil de çalışmada ayrıca ele alınacaktır.

A. Tipiklik

1. Suç Tipinin Genel Özellikleri

Silahlı örgütlenme suçu, örgüt içerisindeki görevlerin niteliğine göre farklı cezalar öngören ve birden fazla seçimlik hareketle işlenebilen bir suçtur. Söz konusu suç, TCK md. 314’te belirtilen seçimlik hareketlerden herhangi birinin gerçekleştirilmesiyle tamamlanabilir. Bu seçimlik hareketler TCK md. 314/1’e göre silahlı örgüt kurmak veya yönetmek, TCK md. 314/2’ye göre silahlı örgüte üye olmaktır. Örgüt üyeleri, amaç suçları gerçekleştirmek için kanunda tanımlanan birden fazla eylemi gerçekleştirmiş olsalar da; örneğin, bir kişinin hem örgüt kurma hem de yönetim faaliyetlerini birlikte yürütmesi durumunda olduğu gibi seçimlik hareketli suç yapısı gereği yalnızca tek bir suçtan sorumlu tutulurlar¹⁵. Ancak örgütü hem kurmak hem de yönetmek suretiyle birden fazla seçimlik hareketi gerçekleştiren kişinin cezasının tayininde bu durum alt sınırdan uzaklaşmak suretiyle dikkate alınabilir¹⁶.

Silahlı örgütlenme suçu somut tehlike suçu niteliği taşımaktadır. Zira silahlı örgüt kurma, yönetme veya örgüte üye olma fiilleri, suçun konusunu oluşturan kamu düzeni ve kamu güvenliği üzerinde somut bir tehlike yaratmaya elverişli kabul edilmekte; bu nedenle hukuksal değer ihlalinin gerçekleşmesi için suçun konusunun fiilen zarara uğraması aranmaksızın cezalandırılabilir

¹⁵ Evik, Vesile Sonay. “Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçu.” *Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, C. 19, S. 2, 2013, s. 674; Özgenç, 2020, s. 16.

¹⁶ Kavlak, s. 350.

niteliktedir. Kanun koyucu TCK md. 220'deki suç işlemek amacıyla örgütlenme suçunun oluşması için “*örgütün yapısı, üye sayısı ve araç-gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olmasını*” açıkça arayarak örgüt yapılanmasının somut bir tehlike oluşturup oluşturmadığının değerlendirilmesini zorunlu kılmıştır. TCK md. 314 de TCK md. 314/4'te yer alan atıf hükmü gereğince TCK md. 220'de öngörülen somut tehlike şartını aynen bünyesine taşımaktadır¹⁷. Bu nedenle TCK md. 314 yönünden somut tehlikenin varlığı, silahlı örgütün yapısı, üye sayısı ve araç-gereçleri bakımından amaç suçları işlemeye elverişli bir nitelik taşıyıp taşımadığı üzerinden değerlendirilmelidir.

Kural olarak bir suçun hazırlık aşamasındaki hareketleri de düşünce hareketleri gibi cezalandırılmamaktadır. Ancak bazı istisnai hallerde belirli suçların koruduğu hukuki değerlerin önemi nedeniyle bu değerlere yönelik bir tehlike oluşturacağı düşünülen hazırlık hareketleri de cezaya tabi tutulmaktadır¹⁸. Öğretideki bir yaklaşıma göre silahlı örgütlenme suçunda hazırlık hareketleri cezalandırılmamaktadır; zira örgütlenme, salt bir hazırlık faaliyeti olmayıp icra hareketi safhasına ulaşmış bağımsız bir fiil olarak kabul edilmekte ve kanun koyucu tarafından bu niteliğiyle yaptırıma bağlanmaktadır¹⁹. Buna karşılık katıldığımız görüşe göre silahlı örgütlenme suçunda doğrudan icra hareketine yönelmeyen ancak ileride işlenmesi planlanan suçların işlenmesine elverişli bir zemin hazırlaması sebebiyle hazırlık hareketi niteliği taşıyan fiiller, toplum açısından barındırdığı yüksek tehlike nedeniyle kanun koyucu tarafından bağımsız bir suç tipi olarak düzenlenmiştir²⁰. Bu nedenle silahlı örgütlenme suçu tamamlanma anı öne alınmış suçlardan biri olarak nitelendirilmektedir²¹. Adı geçen suç, işlenmesi amaçlanan suçlar bakımından teşebbüs aşaması olarak da değerlendirilemez; aksine kendi başına ayrı ve bağımsız bir suç tipi olarak ihdas edilmiştir²².

Öğretide silahlı örgütlenme suçunun faillerinin süreklilik taşıyan birliktelik ve devamlılık iradesiyle hareket ettikleri belirtilerek adı geçen suçun kesintisiz bir suç olduğu ileri sürülmüştür²³. Kanaatimizce adı geçen suçun mütemadi suç olup olmadığını belirlemek için örgütün varlığına değil suçu oluşturan seçimlik hareketlere odaklanmak gerekir. Bu bağlamda silahlı örgüt kurma fiili, örgütün amacını oluşturan suçları gerçekleştirebilecek elverişlilikte bir yapılanmayla kurulduğu anda

¹⁷ Evik, 2013, s. 672; Zengin, Mehmet. *Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarının Normatif ve Olgusal Temelleri*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, s. 64; Osmanoglu, Bilal / Kızıl, Fahrettin. “Türk Ceza Hukukunda Terör Örgütü ve Terör Suçu Kavramları Üzerine Bir İnceleme.” *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 21, S. Özel Sayı, 2019, s. 1147-1148; “Örgüt kurma, yönetme ya da üye olma, amaç suç bakımından hazırlık hareketi niteliğinde somut tehlike suçudur. Somut tehlike suçları zarar suçu niteliğinde olmayıp hazırlık hareketlerini cezalandıran istisnai düzenlemeler olması nedeniyle cebir ve şiddet içeren faaliyetlerde bulunma zorunluluğu yoktur, yeter ki cebre yönelik bir irade ortaya konulsun.” Y. CGK., E. 2023/3-485, K. 2024/51, T. 13.02.2024 (ET: 20.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹⁸ Artuk, M. Emin, vd. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 18. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2024, s. 311; Arslantürk, s. 260.

¹⁹ Hafizoğulları / Kurşun, s. 29-30.

²⁰ Kitapçıoğlu-Yüksel, Tülay. “Silahlı Örgütlenme Suçu (TCK m.314).” *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 72, S. 1, 2023, s. 306; Taştan, Mustafa. *Organize Suçlar*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2025, s. 301.

²¹ Aydın, Devrim. *Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009, s. 277; Yaşar / Gökcan / Artuç, s. 8924.

²² Kavlak, s. 334.

²³ Emek, Yusuf. *Terörizm Çerçevesinde Terör Örgütü Kurma, Yönetme ve Üye Olma Suçu*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2016, s. 164; Hafizoğulları / Kurşun, s. 45.

tamamlanmakta ve bu nedenle ani nitelik göstermektedir²⁴. Burada asıl tartışma, örgütün amaç suçları işlemeye elverişli hale gelmesinin suçun tamamlanması için zorunlu olup olmadığı noktasında toplanmaktadır. Öğretide farklı yaklaşımlar olsa da²⁵ katılmakta olduğumuz görüşe göre elverişlilik kavramı, salt cezalandırılabilirliği belirleyen bir objektif koşul değil suçun maddi unsurunun zorunlu bir parçasıdır. Bu unsur gerçekleşmeden suçun tamamlandığını kabul etmek mümkün değildir²⁶. Böyle bir yorum, hem kanun koyucunun örgütlenme aşamasını bağımsız suç olarak düzenleme iradesine uygun düşmekte, hem de cezalandırmanın yalnızca somut tehlike doğuran yapılara yönelmesini sağlayarak ceza hukukunun ölçülülük ve belirlilik ilkeleriyle uyumlu bir çerçeve sunmaktadır.

Öğretide genel kabul gördüğü üzere, silahlı örgütü yönetme fiili örgütsel faaliyet sürdüğü müddetçe devam ettiğinden mütemadi bir mahiyet arz etmektedir²⁷. Benzer şekilde silahlı örgüte üye olma fiili de süreklilik arz eden bir durumu ifade ettiğinden mütemadi nitelik göstermektedir²⁸. Buna karşılık silahlı örgüte yardım etme fiili örgüt üyeliğinden farklı olarak ani nitelik gösterir. Bu fiil, yardım teşkil eden eylemin yapıldığı anda oluşur ve tamamlanır²⁹.

2. Suçun Maddi Unsurları

a. Fail

TCK md. 314'te düzenlenen silahlı örgütlenme suçunun faili açısından özellik arz eden bir durum bulunmamaktadır. Söz konusu suçun faili silahlı örgütü kuran, yöneten ya da silahlı örgüte üye olan herhangi bir kişi olabildiğinden bu suç, özgü suç kabul edilmemektedir. Fail, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ya da yabancı ülke vatandaşı olabilir³⁰.

TCK md. 220 uyarınca örgütün varlığından bahsedebilmek için en az üç kişinin bir araya

²⁴ Özek, Çetin. "Devletin Şahsiyetine Karşı Suçlarda Cezalandırılan Hazırlık Hareketleri." *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 29, S. 3, 1963, s. 489; Taştan, Mehmet. "Silahlı Örgüt Kurmak, Yönetmek ve Silahlı Örgüte Üye Olmak Suçu." *Terazi Hukuk Dergisi*, C. 3, S. 20, 2008, s. 114; Ersan, s. 392.

²⁵ Elverişlilik şartının objektif cezalandırılabilirlik koşulu olduğu yönündeki görüş için bkz. Dursun, İsmail. *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2008, s. 297; Apaydın, Cengiz / Apaydın, Cenk Ayhan. *Yargıtay Kararları Işığında Suç Örgütleri*. 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2025, s. 146; Ersan, s. 393.

²⁶ Sarıtaş, s. 314-315; Şen, Ersan / Eryıldız, H. Sefa. *Suç Örgütü*. 6. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024, s. 114-115; Turinay, s. 243; Yılmaz, 2023, s. 192; "Örgütün amaç suçları işlemek konusunda elverişli araç ve donanıma sahip olması bu suçun oluşumunda esaslı unsurlardan biridir. Bu unsuru taşımayan bir yapı, diğer unsurları barındırsa bile suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün varlığından söz edilemeyecektir." Y. 3. CD., E. 2022/33763, K. 2022/10072, T. 28.12.2022 (ET: 17.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

²⁷ Özgenç, 2020, s. 21-22; Bodur, Nurullah / Özkul, Eshat. *Uygulamada Terör Örgütü ve Terör Suçları*. 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, s. 56.

²⁸ Boz, Burak. "Türk Ceza Hukukunda Terör Örgütü ve Terör Örgütüne Üye Olma Suçu." *Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 2, S. 1, 2020, s. 160; Özgenç, 2020, s. 24.

²⁹ "Silahlı terör örgütüne yardım etme suçu mütemadi olmayıp yakalanma ile temadi kesilmeyeceğinden İlk Derece Mahkemesi ve Bölge Adliye Mahkemesi karar başlıklarında suç tarihinin yardım mahiyetindeki son eylem tarihi olan "04.02.2015" yerine "11.08.2016" olarak gösterilmesi..." Y. 3. CD., E. 2021/13590, K. 2023/8010, T. 24.10.2023 (ET: 17.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

³⁰ Evik, 2006, s. 113.

gelmesi gerektiğinden silahlı örgütlenme suçu, zorunlu çok failli bir yakınsama suçu olarak kabul edilmektedir. Nitekim suçun işlenmesine zorunlu olarak katılan kişiler ortak bir amacı gerçekleştirmek için aynı yönde hareket etmektedirler³¹. Bu çerçevede örgüt, en az üç kişinin kanunda suç olarak tanımlanan fiilleri işlemek amacıyla iradelerini birleştirerek, aralarında hiyerarşik bir bağ ve süreklilik arz eden amaç suçları işleyebilecek elverişliliğe sahip bir yapı oluşturmaları halinde kurulmuş sayılır. Dolayısıyla kişi sayısının üçten fazla olması tek başına örgütün varlığını göstermeye yeterli değildir. Suç tipine ilişkin sayılan diğer unsurların bulunmaması durumunda söz konusu birliktelik işlenmesi amaçlanan suçlara iştirak kapsamında değerlendirilebilir ve bu halde faillerin sorumluluğu da iştirak hükümlerine göre belirlenir³². Bununla birlikte silahlı örgütün varlığı için zorunlu olarak aranan üç kişiden birinin isnat yeteneğine sahip olmaması durumunda silahlı örgütlenme suçunun varlık kazanıp kazanmayacağı tereddüte yol açmaktadır. Katılmakta olduğumuz görüşe göre üç kişiden birinin isnat yeteneğine sahip olmaması örgütün oluşumuna engel teşkil etmez. Zira isnat yeteneği olmayan bir kişinin cezalandırılmayacak olması suçun faili olamayacağı anlamına gelmeyecektir³³.

b. Mağdur

Silahlı örgütlenme suçunun mağduru toplumu oluşturan tüm bireylerdir. Zira bu suçun işlenmesiyle kamu barışı ihlal edilmekte, bireylerin huzur ve güven ortamı içinde yaşama hakkı zedelenmektedir³⁴. Silahlı örgütlenme suçu kapsamında yürütülen yargılamalarda, mağdur toplumu oluşturan tüm bireyler olduğundan belirli bir kişi doğrudan mağdur sayılamaz. Bu nedenle suça maruz kaldığını iddia eden kişilerin, bu suçla ilgili davaya müdahil olma veya kanun yollarına başvurma hakkına sahip olmadığını belirtmek gerekir³⁵. Silahlı suç örgütünün gerçekleştirmiş olduğu amaç suçlardan doğrudan etkilenen kimselerin ise silahlı örgütlenme suçu bakımından suçtan zarar gören olarak kabul edilmesi gerekmektedir³⁶. Örneğin, silahlı bir suç örgütünün saldırısı sonucunda hayatını kaybeden kişilerin yakınları da söz konusu suçlardan zarar gören olarak değerlendirilmelidir.

c. Hareket

Maddi unsur denildiğinde, bunun en önemli bileşenlerinden birini kanunda tanımlanan suça uygun bir insan hareketi oluşturmaktadır. Bir eylemin suç sayılabilmesi için mutlaka dış dünyada gözlemlenebilen bir insan davranışının gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu sebeple yalnızca düşünce

³¹ Hafizoğulları, Zeki / Özen, Muharrem. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar*. 4. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara, 2012, s. 264; İnce, s. 245; Ersan, s. 394.

³² Yenidünya, A. Caner / İçer, Zafer. “Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu.” *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 19, S. 2, 2013, s. 803; Yılmaz, 2023, s. 194.

³³ Kavlak, s. 354; Hafizoğulları / Kurşun, s. 36.

³⁴ Kan, s. 151; Kitapçıoğlu-Yüksel, s. 304.

³⁵ “Sanıklara atılı suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve kurulan örgüte üye olma suçlarının niteliği itibarıyla, bu suçlardan doğrudan doğruya zarar görmeyip davaya katılma ve dolayısıyla hükümleri temyiz etme hakkı bulunmayan Kültür ve Turizm Bakanlığı adına vekilinin bu suçlardan kurulan beraat hükümlerine yönelik temyiz talebinin CMUK’nın 317. maddesi gereğince reddine...” Y. 9. CD., E. 2018/8, K. 2018/13, T. 16.02.2018 (ET: 18.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

³⁶ Kitapçıoğlu-Yüksel, s. 304; Dursun, s. 120.

aşamasında kalıp dış dünyaya yansımayan zihinsel fikirler cezalandırılmazlar³⁷. Silahlı örgütlenme suçu yukarıda belirtildiği üzere seçimlik hareketli bir suç tipi olup suçun hareket ögesini oluşturan fiillerin her biri konunun taşıdığı önem çerçevesinde aşağıda ayrı başlıklar halinde ayrıntılı olarak incelenecektir.

i. Silahlı Örgüt Kurma veya Yönetme

TCK md. 314/1'de silahlı örgütlenme suçunun seçimlik hareketlerinden olan silahlı örgüt kurma ile yönetme eylemleri düzenlenmiştir. Silahlı bir örgüt kurulurken fail, amaçlanan suçları gerçekleştirebilmek için birden fazla kişiyi belirli bir yapı etrafında toplayıp organize eder, örgütsel bir disiplin doğrultusunda hiyerarşik bir düzen oluşturularak örgütü kurar. Örgüt, tek bir kişinin liderliğiyle kurulabileceği gibi birden fazla kişinin ortak çalışmaları sonucunda da oluşturulabilir³⁸. Ancak bir örgütün kurulma sürecine katkıda bulunan herkesin kurucu olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu nitelendirmenin yapılabilmesi için kişinin gerçekleştirdiği eylemlerin örgütün kuruluşu açısından temel ve vazgeçilmez bir öneme sahip olması gerekir³⁹. Örgüt kurma fiili herhangi bir şekil şartına tabi değildir. Bununla birlikte, örgütün varlığından söz edilebilmesi için kurucunun belirli bir amacı gerçekleştirmeye yönelik teklifinin en az iki kişi tarafından kabul edilmesi zorunludur⁴⁰.

Silahlı örgütü yönetmek, örgütün hiyerarşik yapısı ve hedefleri doğrultusunda işleyişi sağlamak, üyelere emir ve talimatlar vermek, faaliyetleri organize etmek ve yönlendirmek gibi eylemleri kapsar. Örgütü yönetmekten bahsedebilmek için öncelikle kurulmuş bir örgütün varlığı elzemdir. Bununla birlikte örgütü kuran kişinin yöneticilik rolünü üstlenmesi gerekmediği gibi yönetici konumundaki kişinin de örgütün kurucusu olma zorunluluğu bulunmamaktadır⁴¹. Örgüt lideri olarak fiilen hareket eden kişi örgütün yöneticisi kabul edilir. Ancak örgüt yöneticisi olmak ile örgüt lideri olmak aynı anlama gelmez. Örgütün bir lideri olabilir, fakat birden fazla yöneticisi bulunabilir⁴².

Yönetici olma durumu değerlendirilirken failin dış dünyaya yansıyan davranışları ve dava konusu örgütün yapısal özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Eğer fail, örgüt hiyerarşisinde üyelerin üstünde yer alıyor, geniş kapsamlı iş bölümleri yapabiliyor, üyeleri sevk ve idare edebiliyor, örgütsel faaliyetlerin planlanmasında, uygulanmasında veya durdurulmasında inisiyatif alabiliyor ve bu faaliyetleri denetleyebiliyorsa yönetici olarak kabul edilmesi söz konusu olacaktır⁴³. Yöneticilik

³⁷ Koca / Üzülmüş, s. 88; Demirbaş, Timur. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 19. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024, s. 231.

³⁸ Taştan, 2008, s. 114; Yenidünya / İçer, s. 806.

³⁹ Kavlak, s. 384; Yılmaz, 2023, s. 207-208.

⁴⁰ Tozman, s. 259; Evik, 2013, s. 683.

⁴¹ Dumanlıdağ, Muhammed Furkan. *Dolaylı Failliğin Özel Görünüm Şekilleri ve Örgütlü Suçlarda Örgüt Yöneticisinin Sorumluluğu*. 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2023, s. 103-104; Yenidünya / İçer, s. 806.

⁴² Bodur / Özkul, s. 56-57.

⁴³ Apaydın / Apaydın, s. 221; “Her ne kadar sanık hakkında “silahlı terör örgütünü kurma veya yönetme” eyleminden dava açılmış ise de, toplanan deliller hep birlikte değerlendirildiğinde sanığın hiyerarşik olarak örgüt üzerinde bulunduğu, geniş bir alanda iş bölümü yapabildiğine, örgüt üyeleri üzerinde sevk ve idarede bulunduğu, örgütsel faaliyetlerin organizasyonunda ve icrasında harekete geçiren, engelleyen veya durduran olarak rol üstlenemediğine, bu

görevinin belli bir coğrafi alan veya yerle sınırlandırılması doğru değildir. Bununla birlikte Yargıtay, terör örgütlerine ilişkin kararlarında siyasi ve askeri kanat sorumluları ile bölge ve il sorumlularını yönetici olarak değerlendirmektedir. Bunun yanı sıra ilçe, belde gibi yerlerin sorumlularını veya tim ve bölük gibi küçük birliklerin başındaki kişileri örgüt üyesi olarak kabul etmektedir⁴⁴.

Silahlı örgüt yöneticisi, örgütün hiyerarşik yapısı içinde yönetim fonksiyonlarını iradi olarak üstlendiği anda suç oluşmakta ve yöneticilik sıfatı sürdüğü sürece fiil devam etmektedir. Çünkü örgütü yönetme, tek bir anda tamamlanan değil yöneticilik vasfı sona erinceye kadar devam eden mütemadi nitelikte bir harekettir. Bu nedenle suç, failin yönetim fonksiyonlarını kaybettiği, örgütsel bağının fiilen veya hukuken ortadan kalktığı ya da yakalanma gibi nedenlerle örgütü fiilen yönetemez hale geldiği anda sona ermektedir⁴⁵.

ii. Silahlı Örgüte Üye Olma

TCK md. 314/2’de silahlı örgütlenme suçunun seçimlik hareketlerinden olan silahlı örgüte üye olma fiiline yer verilmiştir. Söz konusu düzenleme ile örgüt kurucusu veya yöneticisi olmayan kişinin örgüte üye olması, suçun konusunu somut olarak tehlikeye düşürdüğü ve bu suretle korunan hukuksal değer ihlaline yol açtığı kabul edilerek yaptırıma bağlanmaktadır. Örgüte üye sayılmak için failin ayrıca bir suç işlemesine gerek bulunmamaktadır; örgüt yapısına katılım sağlaması üyelik için yeterlidir⁴⁶.

faaliyetleri denetleyebildiğine dair dosyaya yansıyan herhangi bir delil bulunmadığından; sanığın örgüt içerisindeki konumunun yöneticilik boyutunda değil, üyelik olarak değerlendirilebileceği anlaşılmakla...” Y. 3. CD., E. 2021/7459, K. 2023/3325, T. 23.05.2023 (ET: 21.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁴⁴ Yaşar / Gökcan / Artuç, s. 8924-8925; “Erzurum il abisi (imamı) olarak görev alan sanığın, örgütün hiyerarşik yapısı içerisindeki konum ve görevleri, sorumluluk sahalarında sevk ve idare ettiği örgütsel faaliyetlerin süre, önem ve yoğunluğu da gözetildiğinde örgüt yöneticisi olarak kabulünde bir isabetsizlik bulunmamakla...” Y. 16. CD., E. 2019/145, K. 2019/3529, T. 16.05.2019 (ET: 21.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>.); “Örgüt yapılanması ve hiyerarşisi içerisinde etkin pozisyonda bulunan, üniversite rektörü ve dekanının seçimlerinde aday belirleyecek kadar yetkisi olan, belirlediği adayın desteklenmesi yönünde talimatlar veren, örgütün üniversitede kadrolaşmasında etkin rol üstlenen, örgüt faaliyetleri kapsamında “il imamları ve İç Anadolu siyaset yapılanması sorumlusu” ile birebir görüşen, Deniz Kuvvetleri arşivlerine kolaylıkla girebilen, TSK içerisindeki mahrem yapıda yer alan sivil imamlarla ve 15 Temmuz günü gerçekleşen darbe girişiminde aktif olan Hava Kuvvetleri ve Deniz Kuvvetlerindeki askerlerle iletişimi olan, örgüte finansal destek sağlanması hususunda üniversiteye ait taşınmazların örgüt kurumlarına tahsisi konusunda talimat veren sanığın; örgütün hiyerarşik yapısı içerisindeki konum ve görevleri, sorumluluk sahalarında sevk ve idare ettiği örgütsel faaliyetlerin süre, önem ve yoğunluğu da dikkate alındığında hiyerarşik olarak örgüt yöneticisi olduğu anlaşıldığından TCK’nın 314/1 maddesinde yazılı “Silahlı terör örgütünü yönetme” suçunu oluşturduğuna ilişkin Mahkemenin kabulünde bir isabetsizlik bulunmadığı anlaşılmakla...” Y. 3. CD., E. 2021/1633, K. 2021/9925, T. 02.11.2021 (ET: 24.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>.); “Dosya kapsamına göre DYGM (Demokratik Yurtsever Gençlik) sözcülerinden birisi olduğu, PKK/KCK silahlı terör örgütünün yapılanmalarından komalen civan koordinasyonundan doğrudan talimatlar aldığı, akademi eğitimi aldığı, gençlik meclisi içerisinde sorumlu olarak faaliyet gösterdiği, DYGM tarafından düzenlenen eğitimlere eğitmeni olarak katıldığı kabul edilen sanığın üstlendiği görev, emir ve talimat verme yetkileri ile sorumluluk alanları itibarıyla genele yayılmayan ve bağımsız hareket etme imkanı bulunmayan, KCK üst yöneticilerinin emirlerini uygulama ve alt kademeye iletmekten ibaret faaliyetlerinin, örgüt yöneticisi olarak kabul edilmesine imkan sağlamayacağı, ancak sübuta eren eylemlerinin silahlı terör örgütüne üye olma suçunu oluşturduğu...” Y. 16. CD., E. 2018/3360, K. 2020/3482, T. 10.07.2020 (ET: 24.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁴⁵ Özgenç, 2020, s. 22; Sarıtaş, s. 362-367.

⁴⁶ Turinay, s. 276; Kan, s. 156.

Silahlı örgütün amaçlarını bilerek benimseyen, faaliyetlerine maddi veya manevi katkıda bulunan ve bu doğrultuda kendi iradesini örgütün kolektif iradesine bırakan kişi, örgüt üyesi olarak nitelendirilmelidir. Örgüte üye olmak, genel olarak var olan bir örgüte aktif şekilde katılmak ve örgütün hiyerarşik yapısında bir konum edinmek anlamına gelir. Örgütün hiyerarşik yapısına katılım ise örgütle organik bir bağ kurmayı ifade eder. Bu organik bağ, failin örgüte sadakatini sunarak örgütten emir ve talimat almaya açık olduğu ve hiyerarşik yapıda belirli bir konuma sahip olduğunu gösteren, dinamik ve esnek bir bağı ortaya koymaktadır. Bu bağın sıkı olması gerekmez; örgütle kurulan daha gevşek bir ilişki bile yeterli görülmektedir⁴⁷.

Silahlı örgüte katılımın özel bir törenle yapılması şart değildir; fiili olarak gerçekleşmesi yeterlidir⁴⁸. Öğretideki bir görüşe göre failin tek taraflı iradesiyle örgüte katılması mümkündür⁴⁹. Katılmakta olduğumuz görüşe göre ise örgüte katılma iradesi iki taraflı olmalı; başka bir deyişle, örgüt üyesinin katılma isteğinin yanı sıra örgütün kurucuları veya yöneticilerinin de o kişinin örgüte katılımını kabul ettiklerine dair açık ya da örtük bir iradesi olmalıdır⁵⁰. Yargıtay'ın da katılmakta olduğumuz bu görüş doğrultusunda kararları mevcuttur⁵¹. Ayrıca belirtmek gerekir ki örgüt üyeliğinin belirleyici özelliklerinden biri olarak örgüt içerisinde yer alma iradesinin süreklilik arz etmesi gerektiğinden örgüte yalnızca belirli bir zaman dilimi için katılım sağlanması mümkün değildir⁵². Örgüt üyeliği fiili katılımıla başlayarak yakalanma, örgütün dağılması, örgütten ayrılma veya ihraç gibi sebeplerle son buluncaya kadar sürmektedir⁵³. Bununla birlikte fail, örgütün hiyerarşik yapısından fiilen hiç kopmamış olsa dahi verilen hükümle birlikte temadının hukuken sona erdiği kabul edilmekte; bu nedenle kesinleşmiş hükümden sonra gerçekleştirilen örgütsel faaliyetler yeni bir suçun konusunu oluşturmaktadır⁵⁴.

Silahlı örgüte üye olma fiilinin varlığını değerlendirmede Yargıtay'ın yerleşik içtihatları bulunmaktadır. Bu çerçevede, örgütle organik bir bağ kurulması, failin eylemlerinin süreklilik, çeşitlilik ve yoğunluk göstermesi, örgüt içerisinde hiyerarşik yapıya fiilen dahil olunması ve örgütün amaçlarını benimseyerek bu doğrultuda faaliyet yürütülmesi aranır. Yargıtay ayrıca, örgüt üyeliğini basit iştirak ilişkisinden ayıran ölçütler olarak devamlılık, disiplin, ortak irade ve suç işlemeye

⁴⁷ İnce, s. 253; Boz, s. 157-158.

⁴⁸ Kavlak, s. 453.

⁴⁹ Özgenç, 2020, s. 24; Ersan, s. 386.

⁵⁰ Yenidünya / İçer, s. 807; Evik, 2013, s. 685.

⁵¹ Y. 3. CD., E. 2022/18087, K. 2023/2215, T. 14.04.2023 (ET: 31.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>); Y. 16. CD., E. 2020/2703, K. 2021/2819, T. 18.03.2021 (ET: 31.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁵² Tozman, s. 285; İnce, s. 250-251; “FETÖ/PDY’nin terör örgütü olduğu kamuoyu tarafından bilinir hale gelmeden önce örgütle iltisaklı bir kısım faaliyetlerin sempati düzeyini aşar nitelikte olmadığı, silahlı terör örgütünün hiyerarşisine dahil olduğunun kabulü için süreklilik, çeşitlilik ve yoğunluk içeren faaliyet biçiminde değerlendirilmesi mümkün bulunmadığından, sanığın terör örgüt üyesi olduklarına ilişkin kabul yeterli gerekçeyi içermediği halde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6/1, T.C. Anayasasının 141/2, CMK’nın 34/1 ve 230/1-b-c maddelerine de aykırılık oluşturacak şekilde mahkumiyet hükmü kurulması” Y. 16. CD., E. 2020/1029, K. 2020/4660, T. 30.09.2020 (ET: 31.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁵³ Horozgil, Denizhan. *Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi Bağlamında Terör Örgütüne Üye Olma Suçu*. Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2025, s. 226; Emek, s. 196.

⁵⁴ Kan, s. 97; Sarıtaş, s. 485.

elverişli örgütsel yapı unsurlarını öne çıkarmaktadır⁵⁵. Söz konusu unsurlar dikkate alındığında, bir kişinin örgüt üyesi olup olmadığının tespitinde somut olayın özellikleri esas alınmalı ve değerlendirme buna göre yapılmalıdır. Bu değerlendirme sırasında, kişinin örgütün hiyerarşik yapısına dahil olup olmadığı, örgütün amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik bir iradesi olup olmadığı ve böyle bir irade varsa bu iradenin ne kadar süredir devam ettiği, faaliyetlerinin örgütün amacına hizmet edip etmediği gibi unsurlar incelenmelidir⁵⁶. Failin eylemleriyle örgütün varlığına veya güçlenmesine maddi ya da manevi açıdan katkıda bulunduğunu ortaya koymak gereklidir⁵⁷. Örneğin, bir kişinin ajanlık yeteneği nedeniyle örgüte üye olarak kabul edilmesi ve örgütün bu kişiyi gerektiğinde kullanabileceğini bilmesi, örgütün güçlenmesine yönelik bir katkı niteliğindedir. Bununla birlikte, bu tür katkıların soyut varsayımlara dayalı olmaması, örgütün yapısı göz önünde bulundurularak somut delillerle desteklenmesi önem arz etmektedir. Bu çerçevede, failin üyesi olduğu iddia edilen örgüte özgü karakteristik kanıtların tespiti üyeliğin ispatı açısından belirleyici niteliktedir⁵⁸. Bu duruma Hizbullah terör örgütü açısından örgüt tarafından fail hakkında hazırlanmış özgeçmiş raporlarının, PKK terör örgütü bakımından örgüt üyelerine ait künye defterlerinin, FETÖ/PDY terör örgütü açısından ise örgüt üyelerinin iletişim amaçlı kullandığı ByLock uygulamasının ele geçirilmesi gibi durumlar örnek gösterilebilir. Buna karşın örgütle ilişki kuran, örgütün ideolojisini benimseyen, örgüte sempati duyan, örgütün yayınlarını okuyan ya da eylemlerini takip eden kişilerin örgütle organik bir bağ kurdukları tespit edilemeyeceğinden bu kişilerin örgüt üyesi olarak kabul edilmeleri mümkün değildir⁵⁹.

Yargıtay kararlarında genel olarak silahlı örgütün kırsaldaki üyeleriyle bağlantı kurarak örgüte malzeme sağlama, rehberlik ve kuryelik yapma, istihbarat toplama, askeri ve siyasi eğitim alma, kod adı kullanma, örgütsel eğitim verme veya alma, özgeçmiş raporu sunma gibi süreklilik ve çeşitlilik arz eden faaliyetlerin örgüt üyeliği fiilini oluşturduğu kabul edilmektedir⁶⁰. Ancak Yargıtay, FETÖ/PDY terör örgütüne ilişkin kararlarında ByLock kullanımını örgüt üyeliğinin ispatı açısından belirleyici bir delil olarak değerlendirmektedir. Failin çeşitlilik, yoğunluk arz eden başka eylemleri olmasa dahi ByLock kullandığının şüpheye yer bırakmayacak şekilde teknik verilerle tespit edilmiş

⁵⁵ Evik, 2006, s. 116; Taştan, 2025, s. 388-389; Y. 16. CD., E. 2017/1809, K. 2017/5155, T. 26.10.2017 (ET: 01.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>); Y. 3. CD., E. 2022/33872, K. 2024/7258, T. 30.05.2024 (ET: 01.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁵⁶ Yenidünya / İçer, s. 807; “Örgüt oluşturmak için sayısal yeterlikte oldukları anlaşılmakta ise de, aralarında hiyerarşik ilişki ve suç işleme iradelerinde devamlılık olduğuna ilişkin kanıtların neler olduğu, hangi suç ya da suçların işlenmesi amacıyla bir araya geldikleri, hangi suç ya da suçların işlenmesine fiilen katıldıkları denetime olanak sağlayacak şekilde karar yerinde açıklanıp gösterilmeden silahlı örgüt üyesi kurma ve üye olma suçlarından yazılı şekilde cezalandırılmalarına karar verilmesi” Y. 16. CD., E. 2015/362, K. 2015/3168, T. 13.10.2015 (ET: 01.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁵⁷ Kavlak, s. 399.

⁵⁸ Emek, s. 198; Zengin, s. 93.

⁵⁹ “Yerleşik yargısal kararlarda belirlenen ilkelere göre, failin salt silahlı örgüte ilgi duyması, örgüte katılmak için zemin arayışına girmesi, bu amaçla kendisini örgüte ulaştırabilecek kişilerle temasa geçmeye çalışması ve örgüt mensuplarıyla görüşüp buluşmadan salt örgüte katılmak amacıyla başka bir bölgeye yolculuk yapması silahlı örgüt üyeliği suçunun oluşumu için yeterli değildir.” Y. CGK., E. 2007/9-270, K. 2008/164, T. 10.06.2008 (ET: 01.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁶⁰ Y. 16. CD., E. 2016/3695, K. 2017/5075, T. 26.09.2017 (ET: 02.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

olması örgüt üyesi sayılması için yeterli görülmektedir⁶¹. Yine Yargıtay’a göre failin gerçekleştirdiği eylemler süreklilik, çeşitlilik ve yoğunluk göstermese bile işleniş şekli, yol açtığı zarar ve tehlikenin boyutu, örgütün amaç ve çıkarlarına sağladığı katkı dikkate alındığında yalnızca örgüt üyeleri tarafından işlenebilecek nitelikteki suçların faillerinin de örgüt üyesi olarak kabulünü gerektirmektedir⁶².

iii. Silahlı Örgüte Yardım Etme

Bu aşamada silahlı örgüte yardım etme fiiline de değinmekte fayda görmekteyiz. TCK md. 314’te silahlı örgüte yardım etme fiiline özel olarak yer verilmemiş olsa dahi TCK md. 314/4’te yer alan düzenleme gereği silahlı örgüte yardım edenler açısından TCK md. 220/7’nin uygulanması gündeme gelmektedir. Adı geçen düzenleme uyarınca failin örgüte yardım ettiğinin söz konusu olabilmesi, örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmadan örgüte bilerek ve isteyerek yardımda bulunması halinde mümkündür. Dolayısıyla fail örgüt hiyerarşisi içinde yer alıyorsa yardım eden olarak değil örgüt kurucusu, yöneticisi veya üyesi olarak değerlendirilecektir. Failin eyleminin yardım etme kapsamında olup olmadığını belirlerken esas alınacak ölçüt bu eylemin örgütün devamlılığını sağlaması, hedeflenen suçların işlenmesini desteklemesi, kolaylaştırması veya güvence altına almasıdır⁶³. Silahlı örgüte yardım fiilinin gerçekleşmiş sayılması için yapılan yardımın örgüt üyeleri tarafından fiilen kullanılmış olması gerekmez. Yardımın örgüt üyelerinin kullanımına sunulması ve onların bu yardım üzerinde tasarruf edebilmesi yeterli görülmektedir⁶⁴.

Silahlı örgüte yardım fiili, örgütün amaçlarına hizmet eden ve örgüt mensuplarının faaliyetlerini kolaylaştıran maddi ya da manevi nitelikteki farklı davranışlarla gerçekleştirilebilmektedir⁶⁵. Bununla birlikte, geçmişteki uygulama ve literatürde örgüte yapılan yardımın suç teşkil etmeyen bir eylem üzerinden gerçekleştirilmesi gerektiği; buna karşılık yardım niteliğindeki eylem zaten başlı başına bağımsız bir suç oluşturuyorsa bu durumda örgüt adına suç işlemekten söz edileceği kabul edilmekteydi⁶⁶. Ancak TCK md. 314/3’ün iptal edilmesiyle artık

⁶¹ Şen / Eryıldız, s. 1053; “Bylock kullandığını kabul etmeyen sanık yönünden atılı suçun vasfı açısından belirleyici delil niteliğindeki detaylı ByLock tespit ve değerlendirme tutanaklarının ilgili birimlerden istenmesinden sonra sanığın hukuki durumunun tayin ve takdiri gerekirken uyulmasına karar verilen bozma ilamının gereği ikmalen yerine getirilmeden yetersiz belgelere dayanılarak ve yerinde olmayan gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmesi hukuka aykırı bulunmuştur...” Y. 3. CD., E. 2021/3870, K. 2023/11460, T. 27.12.2023 (ET: 02.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁶² Y. 3. CD., E. 2023/25402, K. 2024/10138, T. 18.09.2024 (ET: 02.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁶³ İnce, s. 254; “Sanığın ilk kez 15.11.2011 tarihinde vadesiz hesap açtığı Bank Asyada daha önceden katılım hesabı olmadığı halde, FETÖ/PDY silahlı terör örgütü liderinin 2014 yılı Ocak ve Eylül ayları ile 2015 yılı Şubat aylarında verdiği talimat tarihlerine uygun şekilde, kendisine ait Ziraat Bankası’ndaki hesabından Bank Asyadaki hesabına 23.09.2014 tarihinde para gönderen ve aynı tarihte katılım hesabı açarak para yatıran ve bu suretle örgüte maddi destek sağlama iradesi gösteren sanığın eylemi terör örgütüne yardım suçunu oluşturduğu halde, delillerin takdirinde yanılığa düşülerek, yazılı şekilde sanığın beraatine dair hüküm kurulması, hukuka aykırıdır.” Y. 3. CD., E. 2022/1023, K. 2023/2096, T. 11.04.2023 (ET: 07.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁶⁴ Özgenç, 2020, s. 41; Yılmaz, 2023, s. 252.

⁶⁵ Hafızogulları / Kurşun, s. 65; Zengin, s. 110.

⁶⁶ Turinay, s. 304; İnce, s. 255; “TCK’nın 220/7. maddesinde düzenlenen örgüte yardım bakımından yardımın konusunun suç teşkil etmeyen bir fiilden ibaret olmasının gerektiği, yardımı oluşturan fiilin suç teşkil etmesi halinde ise artık örgüte yardım suçundan söz edilemeyip fiilin aynı Kanunun 220/6. maddesi kapsamında örgüt adına suç işleme olarak değerlendirilmesi gerektiği...” Y. 9. CD., E. 2013/903, K. 2013/6607, T. 26.04.2013 (ET: 07.06.2025,

yardım ile örgüt adına suç işleme fiilleri arasında normatif bir ayırım yapılamamaktadır. Bu bağlamda, görünüşte içtima türlerinden asli-tali norm ilişkisi gereğince gerçekleştirilen eylem başlı başına bağımsız bir suç teşkil ediyorsa fail işlediği suçtan sorumlu tutulmalı; buna karşılık eylem suç teşkil etmeyen bir yardım niteliğinde ise örgüte yardım hükümleri çerçevesinde değerlendirilme yapılmalıdır⁶⁷.

Yargıtay kararlarına göre örgüt üyelerine yiyecek sağlama, barınma imkanı sunma, yol tarif etme, bilgi sağlama ve rehberlik yapma gibi eylemler yardım olarak kabul edilmektedir. Yardım teşkil eden eylemin bir ya da birden çok kez gerçekleştirilmesi mümkündür. Ancak failin bu eylemlerden birini veya birkaçını sürekli ve yoğun bir şekilde gerçekleştirmesi örgüt üyeliğinin kanıtı olarak değerlendirilebilir⁶⁸. Bu bağlamda failin eyleminin silahlı örgüte üye olma mı yoksa silahlı örgüte yardım etme kapsamında mı olduğunun belirlenmesinde failin örgütle organik bağ kurup kurmadığı ve eylemlerinin süreklilik, çeşitlilik, yoğunluk içerip içermediği hususları irdelenmelidir.

Silahlı örgüte yardım etme fiili, TCK md. 314'te ayrıca düzenlenmemiş olup TCK md. 314/4'te yer alan atıf nedeniyle TCK md. 220/7 hükümleri çerçevesinde cezalandırılmaktadır. Bu çerçevede, silahlı örgüte yardım eden kişi örgüt üyesi gibi sorumlu tutulmakta; ancak verilecek ceza yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilmektedir. Kanaatimizce bu düzenleme, ceza hukukunun temel ilkeleri arasında yer alan şahsi kusur sorumluluğu ve orantılılık ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Zira örgüte yardım eden kişinin eylemi, mahiyeti itibarıyla üyelikten daha sınırlı, örgütsel yapıdan bağımsız ve çoğu zaman tekil nitelikte olmasına rağmen mevcut düzenleme failin örgüte fiilen dahilmiş gibi değerlendirilmesine yol açmaktadır. Buna ek olarak, mevcut düzenleme yardım-üyelik ayrımını belirsizleştirmekte; özellikle süreklilik ve yoğunluk kriterlerinin değerlendirilmesinde uygulamaya geniş bir takdir alanı bırakarak hukuki öngörülebilirliği zayıflatmaktadır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) İmret / Türkiye (no. 2) kararında yardım niteliğindeki eylemlerin son derece geniş yorumlanabilmesi nedeniyle TCK md. 220/7'nin ağır bir cezai yaptırım için öngörülebilir bir temel sunmadığını ve kamu makamlarının keyfi müdahalelerine karşı yeterli koruma sağlamadığını belirtmiştir⁶⁹. Bu doğrultuda, silahlı örgüte yardım etme fiilinin atıf yoluyla örgüt üyeliğine bağlı bir yaptırım çerçevesi içinde değerlendirilmesi yerine, TCK md. 314'te yardım ve üyelik arasındaki ayrımı ortaya koyacak şekilde unsurlarının açık ve nesnel ölçütlerle belirlenmesine yönelik bir düzenleme yapılması isabetli olacaktır.

<https://portal.uyap.gov.tr.>

⁶⁷ Sarıtaş, s. 628; Artuk vd., s. 781-782; Koca / Üzülmüş, s. 571.

⁶⁸ Yaşar / Gökcan / Artuç, s. 8935-8936; “Örgütün kriptolu iletişim ağı olan ByLock iletişim sistemini kullanmayan ancak 2014 Ocak ayından itibaren örgüt liderinin talimatı doğrultusunda anılan örgütle irtibatlı Bank Asya'da hesap açtırıp para yatıran ve FETÖ bağlantısı tespit edilerek 667 sayılı KHK ile kapatılan kurumların bağlı olduğu Nizam Eğitim Öğretim Kurumları A.Ş. isimli şirketten muvazalı olarak hisse satın alıp bu şirketin gerçek sahiplerinin saklanması kolaylaştırarak, daha sonra bedelsiz olarak devretmekten ibaret eylemlerinin, silahlı terör örgütünün hiyerarşik yapısına dahil olduğunu gösterir biçimde çeşitlilik, devamlılık ve yoğunluluk içermemesi karşısında örgüt üyesi olarak kabul edilmesine yasal olanak bulunmadığından, konusu suç oluşturmayan ancak örgüt liderinin talimatı doğrultusunda, örgütün faaliyetlerini kolaylaştırması nedeniyle silahlı terör örgütüne yardım suçunu oluşturacağı gözetilmeden, suç vasfında yanılıya düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması...” Y. 3. CD., E. 2021/6566, K. 2022/403, T. 09.02.2022 (ET: 07.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr.>).

⁶⁹ AİHM, İmret / Türkiye (no. 2), B. No: 57316/10, T.: 10/07/2008, (ET: 25/11/2025, <https://hudoc.echr.coe.int>).

Yardım niteliğindeki eylemlerin kanunda sınırlı ve belirgin biçimde tanımlanmamış olması, silahlı örgüte yardım etme fiilinin özel düzenleniş şekli olan terörizmin finansmanı ve silah sağlama suçlarından ayırt edilmesini de güçleştirmektedir⁷⁰. Bu durum, silahlı örgüte yardım etme fiilinin kapsamının doğru şekilde belirlenebilmesi için söz konusu fiilin silah sağlama ve terörizmin finansmanı suçlarından hangi yönleriyle ayrıldığına ortaya konulmasını gerektirmektedir. TCK md. 315'te düzenlenen silah sağlama suçu, örgütlerin faaliyetlerinde kullanılmak üzere silah üretmek, satın almak, ülkeye sokmak, temin etmek, nakletmek veya depolamak fiillerini kapsamaktadır. Failin bu suçtan sorumlu tutulabilmesi için silahın örgütün faaliyetlerinde kullanılmak amacıyla temin edilmiş olması ve bu amacın fail tarafından bilerek ve isteyerek gerçekleştirilmesi gerekir. Silah sağlama suçu, görünüşte örgüte yardım niteliğinde olmakla birlikte, kanun koyucu tarafından TCK md. 315'te müstakil bir suç tipi olarak özel düzenlemeye tabi tutulmuştur. Bu nedenle örgüte sağlanan desteğin konusunu silahın oluşturduğu hallerde cezalandırma özel hüküm niteliğindeki TCK md. 315 uyarınca yapılacaktır⁷¹. Nitekim Yargıtay, örgüte silah temin edilmesi halinde bu eylemin TCK md. 315 kapsamında silah sağlama suçunu oluşturduğunu kabul etmektedir⁷². Yargıtay, silahlı örgüt mensubunun örgüte silah sağlama niteliğindeki hareketlerini ise mensubiyet kapsamında değerlendirmektedir⁷³.

6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun'un (TFÖHK) 3. maddesi

⁷⁰ "Türk Ceza Hukukunda silahlı terör örgütlerine yardım suçu, aşağıdaki sistematik içinde düzenlenmiştir.

-01.06.2005 tarihinden itibaren yürürlükte olan TCK'nın 314/3, 220/7, 314/2. maddelerinde düzenlenen silahlı terör örgütüne genel nitelikte yardım suçu,

-01.06.2005 tarihinden itibaren yürürlükte olan TCK'nın 315. maddesinde düzenlenen silahlı terör örgütüne silah sağlama suçu,

-18.07.2006 yürürlüğe giren 5532 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenen ve 16.02.2013 tarihine kadar yürürlükte kalan 3713 sayılı Kanunun 8. maddesinde yer alan ve 16.02.2013 tarihinde yürürlüğe giren 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunun 4. maddesinde düzenlenen terörizmin finansmanı suçu.

Bu çerçeve içerisinde, terör örgütlerine silah sağlamak veya finansman sağlamak suçunun, terör örgütlerine yardım suçunun özel bir düzenleniş şekli olduğu anlaşılmaktadır." Y. 3. CD., E. 2022/7624, K. 2022/19441, T. 20.12.2022 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁷¹ Kitapçıoğlu-Yüksel, s. 320; Yazar, Beyzanur. Suç Örgütü Yöneticilerinin Örgütün Faaliyeti Çerçevesinde İşlenen Suçlardan Dolayı Sorumluluğu Meselesi ve Uygulamamız. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2025, s. 181.

⁷² "PKK terör örgütünün dağ kadrosunda yer aldığını bildiği sanık Yusuf Birkan'ın talebi üzerine bu sanıkça kendisine teslim edilen silah ve bombaları arazisinde sakladığı anlaşılan sanık Necmettin Atas'ın eyleminin sanık Yusuf Birkan'a yardım amacıyla gerçekleştirdiği diğer eylemlerle birlikte Ceza Genel Kurulunun yukarıda işaret edilen kararında açıklandığı üzere silahlı terör örgütüne yardım suçunun özel bir şekli olan ve TCK'nın 315. maddesinde düzenlenen silah sağlama suçunu oluşturacağı gözetilmeden silahlı terör örgütüne yardım suçundan hüküm kurulması..." Y. 16. CD., E. 2015/7986, K. 2016/1919, T. 04.04.2016 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁷³ "PKK/KCK terör örgütünün sözde kuruluş yıl dönümünü nedeniyle Mamak ilçesi Tuzluçayır meydanında toplanan yasadışı bir grubun, güvenlik güçlerine havai fişek ve molotof kokteylleri atarak saldırması üzerine müdahale edilerek dağıtıldığı, bu esnada bir binanın arka giriş kısmındaki boşluğa bırakılan plastik bir kasadaki siyah renkli poşette terör örgütünün faaliyetlerinde kullanılmak maksadıyla hazırlanmış 7 adet el yapımı patlayıcı madde ile 30 adet molotof kokteyllinin ele geçirildiği, alınan emniyet kriminal uzmanlık raporunda, poşet üzerindeki parmak izinin sanığa ait olduğunun tespit edildiğinin anlaşıldığı olayda; sanığın örgüt üyesi olduğunun kabulü halinde eyleminin silahlı terör örgütüne üye olmak ve tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurmak suçlarını, örgüt üyesi olmamakla birlikte örgütsel amaçla atılı suçu işlediğinin kabulü halinde ise TCK'nın 315. maddesindeki silah sağlama suçunu oluşturacağı gözetilerek..." Y. 3. CD., E. 2021/3768, K. 2021/10056, T. 22.11.2021 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

fon sağlanması veya toplanması yasak olan ve suç olarak düzenlenen fiilleri saymakta; 4. maddesi ise bu fiillerin gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere veya kullanılacağını bilerek ve isteyerek bir teröriste veya terör örgütlerine fon sağlama veya toplama eylemini suç olarak düzenlemektedir. Dolayısıyla ekonomik değer aktarımı, terörizmin finansmanı suçunun tipikliğini belirleyen başlıca unsurdur⁷⁴. Silahlı örgüte yardım etme fiili ise ekonomik destekle sınırlı olmayıp örgüt faaliyetlerini destekleyen veya kolaylaştıran her türlü maddi veya manevi davranışı kapsar. Bu nedenle TFÖHK md. 4 hükmü, ekonomik değer içeren eylemler bakımından silahlı örgüte yardım etme fiiline göre özel norm niteliğinde olup bu kapsamda değerlendirilebilecek fiiller bakımından öncelikle uygulanmalıdır⁷⁵.

Yargıtay kararlarında terörizmin finansmanı suçu ile silahlı örgüte yardım etme fiilleri arasında yapılan ayrımın temel ölçütü, sağlanan desteğin ekonomik değer taşıyıp taşımadığına yöneliktir. Zira Yargıtay, örgüt mensuplarının geçici olarak barındırılması, evde yemek ikram edilmesi, rehberlik yapılması veya örgütsel doküman taşınması gibi ekonomik değer içermeyen, örgütsel faaliyetleri kolaylaştırıcı nitelikteki fiilleri silahlı örgüte yardım etme kapsamında değerlendirmekteyken; para, malvarlığı, erzak, yaşam malzemesi, giyim, elektronik cihaz gibi piyasa değeri bulunan her türlü unsurun örgüte aktarılmasını fon kapsamında görerek terörizmin finansmanı suçu olarak nitelendirmektedir⁷⁶. Yargıtay, FETÖ/PDY terör örgütüne ilişkin vermiş olduğu bir kararında ise örgüte müzahir Bank Asya'ya para yatırılması şeklindeki eylemi örgütün ekonomik faaliyetlerine katkı sunmakla birlikte TFÖHK'nin aradığı anlamda fon sağlanması niteliğinde görmemekte bu nedenle söz konusu davranışı terörizmin finansmanı kapsamında değil silahlı örgüte yardım etme fiili kapsamında değerlendirmektedir⁷⁷. Bu çerçevede, silahlı örgüte yardım etme fiilinin

⁷⁴ Gödekli, Mehmet. *Terörizmin Finansmanı Suçu*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, s. 267.

⁷⁵ Kan, s. 60; Sarıtaş, s. 622.

⁷⁶ Yılmaz, Yeşim. "Terörizmin Finansmanı Suçu." *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 17, S. 3, 2020, s. 220; Bodur / Özkul, s.218; "Terör örgütlerine veya mensuplarına para veya değeri para ile temsil edilebilen taşınır veya taşınmaz, maddi veya gayri maddi her türlü mal, hak, alacak ile bunları temsil eden her türlü belgeyi sağlayan veya toplayan kişilerin eylemleri 6415 sayılı Kanunun 4. maddesi, örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmamakla birlikte, örgüte veya örgüt üyelerine bilerek ve isteyerek yukarıda sayılanlar dışında barındırma, nakletme, istihbari bilgi sağlama, örgüt mensuplarının araştırılmasını, yakalanmasını engellemeye yönelik imkan sağlama gibi her türlü yardım ise TCK'nın 314/3, 220/7. maddeleri yollamasıyla 314/2. maddesi kapsamında kalır." Y. 16. CD., E. 2016/2365, K. 2016/5345, T. 20.10.2016 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>.); "PKK silahlı terör örgütünün varlığını koruması ve bu husustaki örgütsel faaliyetlerini sürdürülebilmesi amaçlarına uygun olarak, sanığın; mahkeme kabulüne de esas alınan "örgütün kırsalda faaliyet gösteren mensuplarına "İstanbul'dan uykulu tulumu ve sırt çantalarını" bedelini ödeyerek temin etme" şeklindeki dosya kapsamına yansıyan eyleminin, temin edilen malzemelerin niteliği de gözetildiğinde 6415 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (c) bendinde tanımlanan "fon" kapsamında olduğu, dolayısıyla sanık hakkında aynı Kanun'un 4. maddesinde düzenlenen terörizmin finansmanı suçundan mahkumiyetine yönelik hüküm kurulması gerektiği nazara alınmadan delillerin değerlendirilmesinde yanılğıya düşülerek yazılı şekilde örgüte yardım suçundan cezalandırılmasına karar verilmesi..." Y. 3. CD., E. 2021/1859, K. 2022/6630, T. 18.10.2022 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>.)

⁷⁷ "Şeklen banka ile müşteri ilişkisinin hukuka uygun gözükiüp, gerçekte sözkonusu "illegal yapı/paralel yapı/terör örgütünün" amacı bilinerek desteklenmesi ve bu desteğin bankaya yarar sağladığının tespit edilmesi halinde, "bankanın sırf mali yapısının güçlendirilmesi" amacıyla ve "örgüt liderinin çağrısı" ile para yatırıldığında, yatırılan paranın mülkiyeti yatırıma ait olmakla birlikte, burada maksadın paranın bankanın malvarlığına terk edilmesi değil, sadece mali vaziyetinin güçlü tutulması olduğundan, bu taktirde üyesi olmadığı terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım suçunun unsurlarının oluştuğunu kabul etmek gerekecektir." Y. 3. CD., E. 2022/14609, K. 2023/2329, T. 25.04.2023 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>.)

sınırlarının özel suç tipleriyle kesiştiği noktalarda ortaya çıkan uygulama karmaşası da bu fiilin daha net bir yasal zemine kavuşturulması gereğini ortaya koymaktadır.

iv. Silahlı Örgüt Adına Suç İşleme

İptal edilmeden önceki haliyle TCK md. 314/3, silahlı örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişinin de cezalandırılacağını öngörmekteydi. Bu düzenleme ile kanun koyucu, örgüt üyeliği bulunmayan fakat örgütün amaç ve faaliyetlerini bilerek onun adına suç işleyen kişilerin de ceza sorumluluğu altına alınmasını hedeflemiştir. Ancak bu hüküm, hangi fiillerin örgüt adına işlendiğinin tespitine ilişkin açık ve öngörülebilir ölçütler getirmemesi sebebiyle öğretide ve uygulamada belirsizliklere yol açmış, ayrıca kanunilik ilkesine aykırılık teşkil ettiği gerekçesiyle eleştirilmiştir⁷⁸. Diğer taraftan Yargıtay, örgüt adına işlenen herhangi bir suçun TCK md. 314/3 kapsamında cezalandırılabilmesi yönünde geniş bir yorum benimsemiş ancak bu yaklaşım hükmün yarattığı sorunları gidermek bir yana daha da derinleştirmiştir⁷⁹. Nitekim AİHM de Işıkırık / Türkiye kararında, hangi fiillerin örgüt adına işlendiğini belirlemeye yarayacak açık kriterlerin bulunmaması ve hükmün yerel mahkemeler tarafından son derece geniş yorumlanması nedeniyle, bu düzenlemenin bireyleri ağır cezai yaptırımlara karşı yeterli düzeyde korumadığını ve öngörülebilirlik şartını karşılamadığını tespit etmiştir⁸⁰.

AYM, 08.12.2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 26.10.2023 tarih, 2023/132 esas, 2023/183 karar sayılı kararı ile TCK md. 314/3’te yer alan düzenlemenin suçta ve cezada kanunilik ilkesinin temel unsurları olan belirlilik ve öngörülebilirlik şartlarını karşılamadığını tespit ederek iptal kararı vermiş ve kararın Resmi Gazete’de yayımlanmasından dört ay sonra yürürlüğe girmesine hükmetmiştir⁸¹. Bu boşluğu gidermek amacıyla kanun koyucu tarafından 12.03.2024 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 7499 sayılı Kanun’la yeni düzenleme getirilmişse de AYM 05.11.2024 tarih,

⁷⁸ Şen, Ersan. Üyesi Olmadığı Silahlı Örgüt Adına Suç İşleme Suçuna İlişkin Yeni Hükümün Tatbiki. 2024, <https://sen.av.tr/tr/makale/uyesi-olmadigi-silahlı-orgut-adına-suc-isleme-sucuna-iliskin-yeni-hukmun-tatbiki>, (ET: 16.08.2025).

⁷⁹ Y. 16. CD., E. 2018/3066, K. 2019/1376, T. 28.02.2019 (ET: 25.08.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁸⁰ AİHM, Işıkırık / Türkiye, B. No: 41226/09, T.: 14/11/2017, (ET: 27/11/2025, <https://hudoc.echr.coe.int>).

⁸¹ “Kuralda yer alan örgüt adına işlenen suç kavramından ne anlaşılması gerektiğine dair herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği ve işlenen suçlar arasında bir ayırım yapılmadığı anlaşılmaktadır. Başka bir ifadeyle, niteliğine ya da ağırlığına bakılmaksızın, herhangi bir suçun örgüt üyesi olmayan bir kişi tarafından bir örgüt adına işlendiği değerlendirildiğinde, kişiler ayrıca örgüte üye olma suçundan da cezalandırılmaktadır. Bu durum son derece ağır bir itham ve ceza öngören bir suçun kapsamını ölçütleri belirsiz olacak biçimde genişletmektedir. Yargı makamlarının da örgüt adına işlenen suç kavramını her somut olayın özelliklerine göre farklı yorumladıkları ve belirliliğin yargısal yorumla da sağlanamadığı anlaşılmaktadır... Kanun koyucunun anayasal ilkelere bağlı kalmak şartıyla hangi eylemlerin suç sayılacağı, bunun hangi tür ve ölçüdeki ceza yaptırımıyla karşılanacağı, nelerin ağırlaştırıcı veya hafifletici sebep olarak kabul edileceği konusunda takdir yetkisinin bulunduğu açıktır. Takdir yetkisi kapsamında belirli ağırlığa sahip suçların örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına işlenmesi hâlinde suçun temel şekliinden farklı bir ceza yaptırımının öngörülmesi veya suçun niteliğinin değişmesi de mümkündür. Ancak itiraz konusu kuralın, örgüt üyeliğine dair herhangi bir somut delil bulunmadan ve işlenen suçun niteliği ve ağırlığı itibarıyla örgütün amacına ne surette katkıda bulunduğu da dikkate alınmadan kişilerin örgüte üye olmak gibi son derece ağır bir suçtan cezalandırılmalarına neden olacak şekilde geniş yorumlanmaya müsait olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla kuralın kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarını önleyecek şekilde belirli ve öngörülebilir nitelikte olmadığı ve bu yönüyle kanunilik şartını taşımadığı sonucuna ulaşılmıştır.” AYM., E. 2018/132, K. 2023/183, T. 26.10.2023 (ET: 25.08.2025, <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr>).

2024/81 esas, 2024/189 karar sayılı kararı ile ilk iptal kararındaki benzer gerekçeleri yineleyerek bu hükmü de iptal etmiş ve bu kez iptal kararının altı ay sonra yürürlüğe girmesine hükmetmiştir⁸². Karar 09.01.2025 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmış ve altı aylık sürenin dolmasıyla 09.07.2025 tarihi itibarıyla TCK md. 314/3 yürürlükten kalkmıştır. İptal kararının ve suçta ve cezada kanunilik ilkesinin bir sonucu olarak artık yargılaması devam eden dosyalarda TCK md. 314/3 hükmüne dayanılarak mahkumiyet kararı verilemeyecektir. Kesinleşmiş mahkumiyet kararları bakımından ise ikili bir ayırım yapılmalıdır. TCK md. 7/2’deki lehe kanun uygulama ilkesi gereğince, infazı henüz tamamlanmamış mahkumiyetlerin infazına devam edilmesi mümkün olmayıp bu durumda infazın durdurulması, hükümlünün tahliyesi ve infaz kayıtlarının düzeltilmesi gerekmektedir. Buna karşılık, infazı tamamlanmış mahkumiyet kararları üzerinde iptal kararının geriye etkili bir sonuç doğurması söz konusu olmayacaktır⁸³.

Kanaatimizce, bu hususta yeni bir kanuni düzenleme yapılacaksa öncelikle TCK md. 6’da yer alan örgüt mensubu suçlu tanımının kapsamı netleştirilmeli ve mevcut tanımdan “örgüt adına diğerleriyle birlikte veya tek başına suç işleyen kişi” tabirinin çıkarılması gerekmektedir. Zira silahlı örgüt adına suç işleyen kişiler, örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmadıklarından örgüt mensubu suçlu olarak kabul edilmeleri isabetli bir yaklaşım değildir. Karşılaştırmalı hukuk incelemeleri de bu tespiti doğrulamaktadır. Almanya, Fransa ve İtalya Ceza Kanunları’nda örgüt adına suç işleme adı altında bağımsız normatif bir hukuki düzenlemenin bulunmadığı görülmektedir⁸⁴. Uygulamada ortaya çıkan belirsizliklerin giderilmesi ve kanunilik ilkesinin gereklerinin sağlanabilmesi için öncelikle örgüt adına suç işleme olgusunun TCK md. 6’daki tanımlar çerçevesinde kavramsal olarak açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Bununla birlikte, bu olgunun yeniden bağımsız bir suç tipi olarak düzenlenmesi kanunilik ve belirlilik sorunlarını sürdürme riski taşımaktadır. Zira AYM’nin iptal gerekçelerinde de vurgulandığı üzere örgüt adına suç işleme kavramının sınırlarındaki belirsizlik hangi fiillerin bu kapsamda değerlendirileceği konusunda öngörülebilirliği zedelemekte ve hukuk güvenliği ilkesini ihlal etmektedir. Bu sorunun giderilmesi için örgüt adına suç işleme fiilinin somut suç tipleri bakımından ağırlaştırıcı bir sebep olarak öngörülmesi daha uygun olacaktır. Bu çerçevede TMK md. 4’te terör amacıyla işlenen suçların sınırlı olarak sayılmış olması dikkate alındığında, bu

⁸² “7499 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki hâlinde hem terör örgütleri hem de suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgütler bakımından uygulanan 5237 sayılı Kanun’un 220. maddesinin (6) numaralı fıkrasında suçun maddi unsurlarına yer verildiği ancak yaptırım konusunda başka bir maddeye atıf yapıldığı görülmektedir. Anılan değişiklikle birlikte kurallarla örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme fiillerinin bağımsız suçlar olarak düzenlendiği, kurallarda suçların yaptırımına da yer verildiği fakat iptal edilen cümleye konu suçun unsurlarının içerik ve kapsam bakımından aynı olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla yasama organınca Anayasa Mahkemesinin anılan iptal kararındaki tespitler ışığında temel hak ve özgürlüklere ilişkin anayasal güvenceler gözetilerek bir düzenleme yapılmadığı, bu nedenle kuralların iptal edilen hükümle aynı sonuçları doğuracağı kuşkusuzdur. Bu kapsamda kurallarda yer alan örgüt adına işlenen suç ibaresinin belirsiz olduğu ve kuralların kanunilik şartını taşımadığı sonucuna ulaşılmıştır.” AYM., E. 2024/81, K. 2024/189, T. 05.11.2024 (ET: 25.08.2025, <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr>).

⁸³ Şare, Ersin. “Anayasa Mahkemesinin İptal Kararlarının Ceza Kanunlarının Zaman Bakımından Uygulanması’na Etkisi.” *Yasama Dergisi*, S. 47, 2023, s. 48-49; Taştan, 2025, s. 483-484.

⁸⁴ Yazar, s. 34; Sarıtaş, s. 539; Tulay, Muhammed Emre. *Kriminelle Vereinigungen im deutschen Strafrecht im Vergleich zum türkischen Strafrecht unter besonderer Berücksichtigung der Beteiligungsdogmatik*. Felix-Verlag, Holzkirchen/Obb., 2017, s. 110; Turinay, s. 35-36; Yaşar, Kenan Evren. “Güncel Değişikliklerle Fransız Ceza Hukukunda Örgüt Kavramı ve Örgütlenme Suçları.” *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, C. 3, S. 1, 2015, s. 211-212.

suçların örgüt adına işlenmesi halinde cezanın artırılması yoluna gidilmesi hem kanunilik ve hukuk güvenliği ilkelerine daha uygun olacağı hem de uygulamada yaşanan belirsizlikleri ortadan kaldıracığı değerlendirilmektedir.

3. Suçun Manevi Unsurları

Silahlı örgütlenme suçu yalnızca kasten işlenebilecek bir suçtur. Fail, en az iki kişiyle birlikte belirli suçları işlemek amacıyla kurulan bir örgütün hiyerarşik yapısında yer aldığını, bu kişilerin aynı hedef doğrultusunda hareket ettiğini ve belirsiz sayıda suç işlemek amacıyla bir araya geldiklerini bilmelidir⁸⁵. Silahlı örgütlenme suçunun ancak kasten işlenebilmesi suçun maddi unsurları göz önüne alındığında zorunlu bir durumdur. Zira kişinin bu suçun maddi unsurlarını taksirle hareket ederek gerçekleştirmesi eylemin doğası gereği mümkün değildir.

Silahlı örgütlenme suçunun oluşması için genel kastın yanı sıra özel kastın da bulunması şarttır. Bu suçla ilgili özel kast, belirli suçları işlemek amacıyla silahlı bir örgüt kurmak veya bu tür bir örgütü yönetmek ya da silahlı örgüte üye olmaktır⁸⁶. Suçun oluşması için kişinin belirli suçları işlemek amacıyla örgüt kurduğunu, yönettiğini veya örgüte üye olduğunu bilmesi ve istemesi şarttır⁸⁷. Bu çerçevede silahlı örgütlenme suçu bir “özel kast suçu” olarak nitelendirilebilir. Çünkü suçun yasal tanımında, yalnızca fiilin gerçekleştirilmesi değil aynı zamanda bir suç işleme amacı da aranır. Bu nedenle söz konusu suç ancak doğrudan kast ile işlenebilir, olası kast ile işlenmesi mümkün değildir⁸⁸.

Silahlı örgütün yasadışı faaliyetlerini bilerek ve isteyerek katılan kişilerle, bu faaliyetlerin farkında olmadan örgüte dahil olanlar arasında ayırım yapılmaması ve kişinin ceza yaptırımıyla karşılaşabileceğini öngöremediği eylemleri nedeniyle cezalandırılması, suç ve cezaların kanuniliği ve belirliliği ilkeleriyle bağdaşmaz; bu durum, Anayasa ile güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerin ihlaline yol açabilir⁸⁹. Failin örgütün amacı veya işleyişi hakkında bilgi eksikliği, suçun yasal tanımındaki unsurlarda hata hükümlerinin düzenlendiği TCK md. 30/1’in uygulanmasını gündeme getirir. Yargıtay, hata hükümlerinin uygulanabilirliğini değerlendirirken sanıkların mesleği, eğitim düzeyi gibi bireysel özellikleri göz önünde bulundurarak “bilecek durumda olma” kriterini esas almıştır⁹⁰. Kanaatimize göre, failin içinde bulunduğu yapının silahlı örgüt niteliğinde olup

⁸⁵ Kitapçıoğlu-Yüksel, s. 324; Hafizoğulları / Kurşun, s. 44.

⁸⁶ Turinay, s. 312; Evik, 2006, s. 123.

⁸⁷ Özgenç, 2020, s. 23; İnce, s. 256-257; Bodur / Özkul, s. 90; “Suçun oluşumu için doğrudan kastın varlığı gerekmektedir. Bu suç olası kast ile işlenemez. Suç örgütünün varlığı için suç işlemek amacının açık bir şekilde ortaya konulmuş olması gerekir. Bir oluşumun çekirdeğini oluşturan kişiler suç işlemek amacıyla hareket etmekle birlikte, oluşumun içinde yer alan fakat bu amaçtan habersiz olan kişiler, suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgüte üye olmaktan veya bu örgütü yönetmekten sorumlu tutulamazlar.” Y. 16. CD., E. 2016/7162, K. 2017/4786, T. 18.07.2017 (ET: 26.08.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

⁸⁸ Ersan, s. 388; Dumanlıdağ, s. 98.

⁸⁹ Şen / Eryıldız, s. 470.

⁹⁰ Kan, s. 160; “Suç tarihi itibarıyla FETÖ/PDY'nin silahlı terör örgütü olduğuna ilişkin kesinleşmiş bir mahkeme kararının bulunmaması, neticeyi bilerek ve isteyerek tipik hareketi gerçekleştiren sanıkların kanuni yünden sorumlu tutulmalarına engel teşkil etmeyecektir. Ayrıca örgüt piramidi içindeki konumları itibarıyla “mahrem alan” kapsamında yer almaları ve sanıkların eğitim düzeyi, yaptıkları görev nedeniyle edindikleri bilgi ve tecrübeleri ile örgütteki konumları itibarıyla bu oluşumun bir silahlı terör örgütü olduğunu bilebilecek durumda oldukları anlaşıldığından, sanıklar hakkında TCK'nın 30. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen hata hükmünün uygulanma olanağı bulunmamaktadır.”

olmadığına dair kastını değerlendirirken örgütün yapısı, toplumdaki bilinirlik düzeyi ve kamuoyuna yansıyan eylemleri de önemli bir etkiye sahiptir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde silahlı örgütlenme suçunun oluşması için failin özel kastının somut delillerle ortaya konulması önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, silahlı örgüt üyesi olduğu iddia edilen failin örgütün varlığını ve amacını benimsediğini gösteren tutum ve davranışlarının somut olay çerçevesinde incelenmesi, örgüt içinde yer alma iradesinin süreklilik gösterip göstermediği, çeşitlilik ve yoğunluk içeren faaliyetlerinin bulunup bulunmadığı değerlendirilerek örgüt üyesi olduğunun herhangi bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde tespit edilmesi gerekmektedir⁹¹. Benzer şekilde failin silahlı örgüte yardım ettiğinin söylenebilmesi için de yardımda bulunduğu örgütün amaçlarının farkında olarak ve eyleminin örgüt için faydalı olduğu bilinciyle hareket ederek bu desteği sağlamış olması gerekmektedir⁹². Belirtmek gerekir ki fail, örgütün suç işlemek amacıyla kurulduğunu biliyor fakat bu suçun TCK md. 314 kapsamına girdiğini bilmiyorsa bu maddeye göre değil gerçekleştirdiği hareket doğrultusunda genel hüküm olan TCK md. 220'ye göre sorumlu olacaktır⁹³.

B. Hukuka Aykırılık Unsuru

Hukuka aykırılık, genel anlamda hukuka karşı gelme veya hukukla uyumsuzluk içinde olmaktır. Suçun bir unsuru olarak hukuka aykırılık, gerçekleştirilen eylemin hukuk düzenince kabul edilmemesi, eylem ile hukuk kuralları arasında bir çatışma bulunması ve bu çatışmayı giderecek herhangi bir hukuka uygunluk nedeninin de mevcut olmaması demektir. Hukuka aykırılığın bu yönü, yalnızca ceza hukukuyla sınırlı olmayıp tüm hukuk sistemiyle bir çatışma anlamına gelmektedir. Her suç, hukuka aykırı bir eylem olarak kabul edilmekle birlikte her hukuka aykırı fiil suç olarak nitelendirilmez⁹⁴.

Silahlı örgütlenme suçu kapsamında gerçekleştirilen fiillerinin hukuk kuralları ile çatışma halinde olduğu ortadadır. Bu suçun niteliği gereği meşru savunma, ilgilinin rızası ve hakkın kullanımı hukuka uygunluk nedenlerinin varlığından söz edilemez⁹⁵. Bununla birlikte öğretide silahlı örgüte üye olma fiili bakımından kanunun emrini yerine getirme hukuka uygunluk sebebinin söz konusu olabileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, silahlı örgüte üye olmayı hukuka uygun hale getiren tek durum, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) md. 139 uyarınca gizli soruşturmacı görevlendirilmesidir. Söz konusu madde kapsamında gizli soruşturmacı olarak görevlendirilen

Y. CGK., E. 2019/235, K. 2021/95, T. 11.03.2021 (ET: 26.08.2025, <https://portal.uyap.gov.tr.>).

⁹¹ İnce, s. 257-258.

⁹² Yenidünya / İçer, s. 820-821; “Bank Asyadaki hesap kayıtları üzerinde yapılan incelemeye göre, sanığın talimat dönemi öncesinde ve anılan bankanın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesinden sonra da bankacılık işlemlerine devam ettiği, talimatla para yatırmadığına ilişkin aksi kanıtlanamayan savunmada bulunduğu anlaşılan sanığın örgüte yardım kastı ile hareket ettiğinin kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde kanıtlanamamış olması karşısında müsnet suçtan beraati yerine delillerin hatalı değerlendirilmesi neticesinde ve yerinde olmayan gerekçe ile yazılı şekilde mahkumiyet hükmü tesisi hukuka aykırıdır.” Y. 3. CD., E. 2022/3345, K. 2024/8907, T. 01.07.2024 (ET: 27.08.2025, <https://portal.uyap.gov.tr.>).

⁹³ Kitapçioğlu-Yüksel, s. 324; Evik, 2006, s. 124.

⁹⁴ Koca / Üzülmüş, s. 265; Demirbaş, 2024, s. 299-300; Dursun, s. 265.

⁹⁵ Horozgil, s. 303; Emek, s. 220.

kişinin, delil toplamak ve örgüt hakkında araştırma yapmak üzere örgüt içine yerleştirilmesi hukuka uygunluk nedeni sayılmaktadır. Ancak bu durumun geçerli olabilmesi için soruşturmacının örgüt faaliyetleri kapsamında işlenen suçlara katılmaması gerekmektedir⁹⁶.

IV. KUSUR

Kusurluluk, failin işlediği fiile ilişkin iradesinin hangi koşullarda oluştuğunu belirleyen ve bu çerçevede failin davranışı nedeniyle şahsen kınanabilir olup olmadığını ifade eden bir değerlendirmedir. Bu nedenle tipik ve hukuka aykırı bir fiil, failde kusur bulunmasa dahi haksızlık niteliğini korumakta ve suç teşkil etmeye devam etmektedir. Failin kusur yeteneğinin bulunmaması ya da işlediği fiile ilişkin bir mazeret sebebinin mevcut olması durumunda, somut olaya göre kişinin kusurlu sayılamayacağı gerekçesiyle cezalandırılmayabileceği veya kusurunun azalması nedeniyle verilecek cezada indirim yapılabileceği kabul edilmektedir⁹⁷.

Kusur yeteneği, kişinin gerçekleştirdiği eylemin hukuka aykırı olduğunu idrak edebilmesi ve bu doğrultuda davranışlarını yönlendirebilme becerisi olarak tanımlanmaktadır⁹⁸. Bu noktada belirtmek gerekir ki failin bir kişi olarak kusur yeteneğine dair genel hükümler silahlı örgütlenme suçu bakımından herhangi bir farklılık arz etmemektedir⁹⁹. Silahlı örgütlenme suçunda da failin cezai sorumluluğunu değerlendirirken yaş küçüklüğü, akıl hastalığı, sağır veya dilsiz olma durumları dikkate alınmalıdır. Geçici nedenler ya da irade dışı alınan alkol veya uyuşturucu madde etkisi altında suç işleyip işlemediği değerlendirilmelidir. Örneğin, örgüt kişiyi isteği dışında uyuşturucu madde aldirarak kendi eylemlerinde kullanmış ya da eyleme zorlamışsa ve bu durum kişinin olayları kavrama veya hareketlerini kontrol etme yetisini engellemişse kişiye ceza verilemeyecektir.

Failin kusuru tamamen ortadan kalkmamış olsa da bazı durumlarda faile ceza verilmez. Mazeret nedenleri olarak adlandırılan bu durumlarda kişinin içinde bulunduğu koşullarda hukuka uygun davranması kendisinden beklenemeyeceği için fail işlediği haksız fiile rağmen mazur kabul edilir¹⁰⁰. Mazeret nedenlerinin silahlı örgütlenme suçu açısından uygulanabilir olup olmadığı ise ayrı bir değerlendirmeyi gerektirmektedir. Öncelikle TCK md. 24/4'te düzenlenen “amirin emrini yerine getirme” şeklindeki hukuka uygunluk nedeni silahlı örgütlenme suçu bakımından uygulanamayacağını belirtmek gerekir. Zira bu suç kapsamında yerine getirilen fiiller hiçbir durumda hukuka uygun kabul edilemeyeceğinden, bu fiillere ilişkin verilen emrin yerine getirilmesi de hukuka uygun sayılmaz¹⁰¹. Nitekim Yargıtay 15 Temmuz darbe teşebbüsü sırasında, olaya ilişkin bilgisinin olmadığını, yaşananları tatbikat zannettiğini ve sadece verilen emirleri uyguladığını ileri süren askerlerin durumunu incelemiş, askeri hizmet kapsamında olsa dahi hukuka aykırı emirlerin yerine

⁹⁶ Kavlak, s. 422; Yılmaz, 2023, s. 287.

⁹⁷ Koca / Üzülmüş, s. 459-460; Artuk vd., s. 544-547.

⁹⁸ Demirbaş, 2024, s. 383; Hakeri, Hakan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler / Temel Bilgiler*. 17. Baskı, Astana Yayınları, Ankara, 2020, s. 264.

⁹⁹ Sarıtaş, s. 393-394.

¹⁰⁰ Dülger, Murat Volkan. “Hukuka Uygunluk Nedenleri İle Mazeret Nedenleri Arasındaki Ayrımın Tarihçesi, Niteliği ve Gerekliği Üzerine Karşılaştırmalı Bir Deneme.” *Ceza Hukuku Dergisi*, C. 9, S. 24, 2014, s. 127.

¹⁰¹ Turinay, s. 305.

getirilemeyeceğini, bu tür emirleri uygulayan astların da sorumlu tutulacağını belirtmiştir¹⁰².

TCK md. 25/2’de düzenlenen zorunluluk hali, genel olarak tüm suçlar açısından geçerli bir mazeret nedeni sayılmakta olup silahlı örgütlenme suçu açısından da koşulları olduğu takdirde faile ceza verilmemesine sebep olabilir. Zira örgüt tarafından kendine veya yakınlarına zarar gelme tehlikesiyle karşılaştığında bu tehlikeyi bertaraf etmek amacıyla örgüte katılım sağlayan kişinin durumu zorunluluk hali kapsamında değerlendirilebilir. TCK md. 28’de düzenlenen cebir, şiddet, korkutma veya tehdit altında suç işleme mazeret nedeni ise silahlı örgütlenme suçu açısından uygulanma ihtimali en yüksek mazeret nedenidir. Cebir, şiddet ya da tehdit yoluyla örgüte katılmaya zorlanan bir kişinin, özgür iradesi bulunmadığından örgüt üyeliğinden sorumlu tutulması mümkün değildir. Ancak zorunluluk halinin ya da cebir, şiddet veya tehdit içeren eylemlerin ortadan kalkması durumunda örgüt üyeliğinden sorumlu tutulması gündeme gelecektir¹⁰³. TCK md. 29’da düzenlenen haksız tahrik hükümleri silahlı örgütlenme suçu bakımından uygulanabilir değildir. Zira haksız tahrik, ancak haksız eylemin failin kendisine veya onunla yakın ilişki içinde olan kişilere yönelmesi halinde uygulanabilir. Oysa silahlı örgütlenme suçu kapsamında gerçekleştirilen fiiller bireylere değil toplumun tamamına yönelen bir tehdit oluşturur. Bu nedenle, faileri bu yola iten kişisel haksızlıklar bulunsun bile silahlı örgütlenme suçu bakımından haksız tahrik hükümleri uygulanamaz¹⁰⁴.

Kusuru kaldıran hata hükümleri silahlı örgütlenme suçu açısından uygulanabilir olup olmadığı da ayrıca değerlendirilmelidir. TCK md. 30/3’te kusurluluğu kaldıran veya azaltan nedenlerin maddi koşullarında hata hali; TCK md. 30/4’te ise eylemin haksızlık oluşturduğu hususunda kaçınılmaz yanılma hali düzenlenmiştir. Bizce silahlı örgütlenme suçu açısından ise TCK md. 30/3 ve md. 30/4 hükümlerinin uygulanması pek mümkün görünmemektedir. Zira fail örgütün niteliğini ve amaçlarını bilerek örgütlenmeye katılmaktadır. Bilmediği bir durumda bir hata halinden söz edilecek ise kusurluluğu etkileyen hata hükümleri kapsamında değil kastı ortadan kaldıran TCK md. 30/1 hükmü üzerine bir değerlendirme yapılması gerekmektedir¹⁰⁵.

V. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜM ŞEKİLLERİ

A. Teşebbüs

TCK md. 35 uyarınca teşebbüs, işlenmek istenen bir suça yönelik doğrudan icra hareketlerine başlanmasına rağmen suçun failin kontrolü dışında gelişen sebeplerle tamamlanamaması durumunu

¹⁰² Y. CGK., E. 2022/3-50, K. 2023/163, T. 21.03.2023 (ET: 27.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹⁰³ Emek, s. 209; Kan, s. 175; Hafizoğulları / Kurşun, s. 39.

¹⁰⁴ Sarıtaş, s. 397-398.

¹⁰⁵ Şen, Ersan / Duymaz, Erkan / Şahin, Buğra. FETÖ/PDY Silahlı Terör Örgütü Yargılamalarında Esaslı/Kastı Kaldıran Hata ile Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi. 2023, <https://sen.av.tr/en/makale/feto-pdy-silahlı-teror-orgutu-yargilamalarinda-esasli-kasti-kaldiran-hata-ile-sucta-ve-cezada-kanunilik-ilkesi>, (ET: 28.08.2025); “2000 doğum tarihli sanığın son tarihli irtibatı olan 2016 Aralık döneminde 16 yaşında olduğu ve 2016 tarihinde askeri okulun kapatılması nedeniyle Anadolu lisesine geçiş yaptığı ve sonrasına ilişkin herhangi bir örgütsel bağlantı ve faaliyetinin de tespit edilememesi karşısında, sanığın yaşı da gözetilerek ilişki içerisinde olduğu yapının o tarihteki niteliği itibarıyla silahlı terör örgütü olduğunu bilebilecek durumda olamayacağı, bu nedenle de sanık yönünden silahlı terör örgütüne üye olma suçunun kast unsurunun oluşmayacağından TCK’nın 30/1 ve CMK’nın 223/2- c maddeleri uyarınca beraat kararı verilmesi yerine yerinde ve yeterli olmayan gerekçe ile yazılı şekilde ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi...” Y. 3. CD., E. 2023/15880, K. 2024/3418, T. 06.03.2024 (ET: 28.08.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

ifade etmektedir¹⁰⁶. Genel olarak hazırlık hareketleri cezai sorumluluk doğurmaz; çünkü bu tür hareketlerin belirli bir suça yönelik olup olmadığı çoğunlukla belirsizdir ve kanıtlanması güçtür. Ancak TCK'da tanımlanan bazı suçlar için hazırlık aşamasındaki davranışlar dahi tamamlanmış suç gibi değerlendirilir. Bunun nedeni, kanunun bu tür hareketleri bağımsız bir suç olarak tanımlamış olmasıdır¹⁰⁷. Yukarıda ifade edildiği gibi silahlı örgütlenme suçu da aslında bir hazırlık hareketi olmasına rağmen topluma yönelik tehlike arz ettiğinden kanun koyucunun bağımsız suç tipi olarak düzenlediği suçlardandır. Silahlı örgütlenme suçunun somut tehlike suçu olarak nitelendirilmesi nedeniyle öğretide bir görüş tarafından bu suça teşebbüsün mümkün olmadığı ileri sürülmüştür¹⁰⁸. Bir diğer görüş ise silahlı örgütlenme suçunun maddi unsuru itibarıyla kesintisiz nitelik taşıdığını, bu nedenle teşebbüs hükümlerinin uygulanamayacağını savunmaktadır¹⁰⁹. Kanaatimize göre, silahlı örgütlenme suçunun teşebbüse uygun olup olmadığının değerlendirilebilmesi için silahlı örgütlenme suçu kapsamında yer alan seçimlik hareketlerin farklı niteliklere sahip olması nedeniyle her bir fiilin ayrı ayrı ele alınması gerekmektedir.

Silahlı örgüt kurma fiilinin teşebbüse elverişli olup olmadığı tartışması kapsamında bir görüşe göre bu fiil teşebbüse elverişlidir; çünkü ani nitelik göstermekte ve amaçlanan suçları işlemeye elverişli bir yapı kurulduğu anda tamamlanmış sayılmaktadır. Dolayısıyla, örgüt kurmaya yönelik elverişli ve uygun hareketlerle suçun icrasına başlanmış olmasına rağmen failin iradesi dışındaki sebeplerle örgütün kurulması tamamlanamazsa fiil teşebbüs aşamasında kalmış olacaktır. Nitekim hareketin bölünebildiği durumlarda, kurucu veya kurucuların örgüt kurmaya yönelik icra hareketlerini tamamlamamaları da teşebbüs kapsamında değerlendirilmektedir¹¹⁰. Buna karşılık öğretide bizim de katılmakta olduğumuz diğer bir görüşe göre silahlı örgüt kurma fiili teşebbüse elverişli değildir. Zira en az üç kişinin örgüt kurma iradesini birleştirmesi tek başına yeterli olmayıp örgütün ayrıca amaç suçları işlemeye yönelik elverişlilik kazanması da zorunludur. Elverişlilik bulunmadığında suçun maddi unsurları tamamlanmamış olacağından örgütlenmeye yönelik faaliyetler yalnızca hazırlık hareketi niteliğinde kalır ve TCK md. 35 anlamında teşebbüs hükümlerini doğurmaz. Nitekim kanun koyucu, silahlı örgütlenmeyi barındırdığı yüksek tehlike sebebiyle bağımsız bir suç tipi haline getirerek zaten ceza sorumluluğunu olağan sınırların önüne almıştır. Teşebbüs hükümlerinin de uygulanması durumunda sorumluluk alanı daha da genişleyecek; böylece hazırlığın hazırlığı niteliğindeki aşamalara dahi cezai yaptırım öngörülmesi söz konusu olacaktır. Böyle bir yaklaşım ise ceza hukukunun koruma amacını tersine çevirerek bazı hak ve özgürlükleri güvence altına almak isterken diğerlerini neredeyse kullanılamaz hale getirme riskini doğuracaktır¹¹¹.

Silahlı örgüt yönetme ve silahlı örgüte üye olma fiilleri kesintisiz niteliktedir. Kesintisiz suçlarda suçun tamamlanması ve sona ermesi farklı zamanlarda gerçekleşmekte ve suçun tamamlanma anına kadar teşebbüs durumu söz konusu olabilmektedir. Ancak silahlı örgüt yönetme fiilinde kişinin yönetici olarak seçilmesi veya bu görevi üstlenmesiyle suç tamamlanmış sayıldığı ve

¹⁰⁶ Koca / Üzülmüş, s. 417-418; Demirbaş, 2024, s. 516.

¹⁰⁷ Hakeri, s. 152; Özgenç, 2024, s. 587.

¹⁰⁸ Bodur / Özkul, s. 93.

¹⁰⁹ Hafizoğulları / Kurşun, s. 40.

¹¹⁰ Evik, 2013, s. 686-687; Yaşar / Gökcan / Artuç, s. 8947; Apaydın / Apaydın, s. 187; Ersan, s. 392.

¹¹¹ Şen, Ersan / Özdemir, Bilgehan. Suç Örgütü. 2025, <https://www.hukukihaber.net/suc-orgutu>, (ET: 05.09.2025); Kavlak, s. 427; Saritaş, s. 411-412; Hafizoğulları / Kurşun, s. 38-39.

icrai hareketin kısımlara bölünebilme imkanı bulunmadığından teşebbüse elverişli değildir¹¹². Silahlı örgüte üye olma fiiline ilişkin olarak ise yukarıda ifade edildiği üzere bu fiilin oluşması, örtüşen iki taraflı irade beyanının varlığını gerektirmektedir. Üyelik, kişinin örgüte katılma iradesine örgüt tarafından gerekli onayın verilmesiyle tamamlandığından silahlı örgüte üye olma fiiline de teşebbüs mümkün değildir¹¹³. Buna karşılık silahlı örgüte yardım etme fiili teşebbüse elverişlidir. Yardım etme eylemine başlanıldığı, fakat failin iradesi dışında gelişen nedenlerle bu yardımın tamamlanamadığı hallerde teşebbüsün varlığından söz edilebilecektir¹¹⁴.

B. İştirak

Silahlı örgütlenme suçu, en az üç kişinin ortak bir amaç etrafında birleşmesini gerektirdiği zorunlu çok failli suçlar arasında sayılmaktadır. Bu nedenle burada suçun işlenmesine mecburi olarak katılan tüm kişiler, işlenen suçtan fail sıfatıyla sorumlu tutulur. Silahlı örgüt yapısı gereği süreklilik gösteren ve örgütsel bir bağa dayanan bir nitelik taşır. Bu nedenle yalnızca belirli bir suçu işlemek için bir araya gelen kişiler örgüt değil suça iştirak ilişkisi oluşturur. İştirakte belirli suçlara dair ani veya tesadüfi bir anlaşma yeterliken, örgütlenmede belirsiz sayıda suçu kapsayan sürekli bir program ve ortak irade vardır. Ayrıca iştirak için suçun konusu ve mağdurunun somutlaşması gerekirken örgütlenmede böyle bir şart aranmaz. Silahlı örgütlenme suçunun cezalandırılabilmesi için amaç suçların işlenmesi gerekmez; hatta bu suçlar işlense bile örgüt varlığını sürdürür. Buna karşılık, iştirak ilişkisinde cezalandırma için en azından kararlaştırılan suçun icrasına başlanmış olmalıdır¹¹⁵. Dolayısıyla, örgütlenme ile iştirak arasındaki bu hukuki nitelik ayrımı, sorumluluğun kapsamının her iki durumda da farklı biçimde şekillenmesine neden olmaktadır.

Silahlı örgütlenme suçunda iştirak hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağı hususu, öğretide üzerinde uzlaşılamamış tartışmalı bir konudur. Bir görüşe göre, amaç suçlar gerçekleştirilse dahi örgütsel bağın kesintisiz devam etmesi bu suçu zorunlu çok failli bir yapıya büründürmekte ve bu nedenle genel iştirak hükümlerinin uygulanmasına imkan tanımamaktadır¹¹⁶. Başka bir görüş, silahlı örgütlenme suçunun somut tehlike suçu niteliği taşıdığını, bu nedenle yapısı gereği iştirake elverişli olmadığını ileri sürmektedir¹¹⁷. Buna karşılık üçüncü bir görüş, bu suçun yakınsama suçu özelliği gösterdiğini kabul ederek, suçun oluşumu için zorunlu sayılan failler dışında kalan kişilerin de şerik sıfatıyla bu suça iştirak edebileceğini savunmaktadır¹¹⁸. Öğretide ileri sürülen bir diğer görüş ise, silahlı örgüt kurma ve yönetme suçuna dışarıdan iştirak etmenin genel hükümler çerçevesinde mümkün olmadığını; zira ideolojik veya siyasal amaçlar güden bu suça, örgütle herhangi bir iltisakı

¹¹² Dursun, s. 196-197; Yılmaz, 2023, s. 293.

¹¹³ Kan, s. 166; Tozman, s. 395; Turinay, s. 318; “*Sanık Düzgün Doğan’ın terör örgütü PKK’ya katılmak üzere yurtdışına geçişini ve örgütle irtibatını sağlayacak kişiyle buluşmak üzere geldiği Van ilinin Özalp İlçesi’nde buluşma yeri olan markette henüz örgüt mensuplarıyla temas sağlamadan güvenlik kuvvetlerince yakalanmış olması karşısında, örgüte sempati duyduğu ancak henüz örgüte katılamadığı ve başkaca bir eylemde bulunmadığı anlaşılan sanığın beraatine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile mahkumiyetine karar verilmesi...*” Y. 9. CD., E. 2009/57020, K. 2009/7463, T. 01.07.2009 (ET: 06.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹¹⁴ İnce, s. 259; Yenidünya / İçer, s. 822; Taştan, 2025 s. 609.

¹¹⁵ Kavlak, s. 432; Evik, 2006, s. 120.

¹¹⁶ Kitapçıoğlu-Yüksel, s. 328.

¹¹⁷ Hafızoğulları / Kurşan, s. 30-32.

¹¹⁸ Özgenç, 2020, s. 20.

bulunmayan bir kişinin dışarıdan katkı sunmasının hayatın olağan akışıyla bağdaşmadığını ifade etmektedir¹¹⁹. Son olarak bir diğer görüş, kanun koyucunun örgüte yardım etme fiilini TCK md. 220/7’de özel olarak düzenlemiş olmasına ve bu hükmün TCK md. 314/4 atfıyla silahlı örgütlenme suçu bakımından da uygulanabilir olmasına dayanarak, genel iştirak hükümlerinin ancak manevi iştirak hallerinde sınırlı biçimde uygulanabileceğini belirtmektedir¹²⁰.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, silahlı örgütlenme suçu birden fazla kişinin birlikte hareket etmesini zorunlu kılan ve bu yönüyle çok failli, yakınsama suçu niteliği taşımaktadır. Çok failli suçlarda, kanuni tanımın öngördüğü fiilin gerçekleşebilmesi için varlığı zorunlu olan kişiler doğrudan fail olarak kabul edilir. Bu nedenle, çok failli bir suça ilişkin iştirak tipikliğin oluşumu için zorunlu failler arasında yer almayan kişiler bakımından mümkün olabilir¹²¹. Bu çerçevede, silahlı örgütlenme suçunu oluşturan fiillerin kendi içinde farklı özellikler göstermesi nedeniyle her bir fiilin iştirak hükümleri bakımından ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. İlk olarak, silahlı örgüt kurma ve yönetme fiillerine azmettirme yoluyla iştirakın mümkün olduğu kabul edilmektedir. Bu bağlamda azmettiren, herhangi bir silahlı örgütün kuruluş sürecine fiilen katılmamakta veya örgütsel yapının bir parçası haline gelmemekte; ancak örgüte katılma düşüncesi bulunmayan bir kişiyi kurucu olmaya, ya da zaten örgüt üyesi olan fakat yönetici konumuna geçmeyi istemeyen bir kişiyi yönetici sıfatını üstlenmeye yönlendirmektedir¹²². Bununla birlikte, azmettirmeden bahsedilebilmesi için yönlendirilen kişinin fiili en azından teşebbüs aşamasına geçmiş olması gerekir¹²³. Ancak yukarıda belirtilen ve tarafımızca benimsenen görüşe göre silahlı örgüt kurma ve yönetme fiilleri bakımından teşebbüs hükümleri uygulanamaz. Bu itibarla azmettirenin cezai sorumluluğu, ancak yönlendirdiği kişinin silahlı örgütü fiilen kurması veya örgüt yöneticisi sıfatını fiilen üstlenmesi halinde söz konusu olacaktır.

Silahlı örgüt kurma fiiline yardım etme suretiyle iştirak mümkündür. Nitekim örgütle organik bağı bulunmayan bir kişinin kuruluş aşamasında yer temini, gözcülük veya benzeri destek davranışlarında bulunması, kurma fiiline yönelik yardım kapsamında cezai sorumluluk doğurabilir. Ancak bu hükmün uygulanabilmesi için kişinin örgütü kurma ya da örgüt yapısına katılma yönünde bir iradesinin bulunmaması ve örgütün henüz fiilen kurulmamış olması gerekir. Zira örgüt kurulmuş ise bu aşamadan sonra gerçekleştirilen destek niteliğindeki fiiller genel hükümler çerçevesinde yardım olarak değil TCK md. 314/4 atfıyla uygulanması gereken TCK md. 220/7 kapsamında değerlendirilir¹²⁴. Bu doğrultuda, silahlı örgütün yönetilmesi ancak mevcut bir örgütsel yapının varlığı ile mümkün olduğundan silahlı örgüt yönetme fiiline TCK md. 39 kapsamında yardım etmenin mümkün olmadığı kanaatindeyiz.

¹¹⁹ Limoncu, Mustafa. “Terör Suçlarına İştirak.” *Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi*, C. 5, S. 2, 2022, s. 230-231.

¹²⁰ Evik, 2006, s. 127; Zengin, s. 168.

¹²¹ Tulay, Muhammed Emre. “Suç Örgütüne Yardım Etme Suçunun Özel Görünümlü İştirak Olarak Kabul Edilmesi.” *Dr. Dr. h.c. Silvia Tellenbach’a Armağan*, Ed. Feridun Yenisey vd., 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, s. 674; Kavlak, s. 432.

¹²² Emek, s. 235-236; Sarıtaş, s. 415-416.

¹²³ Dursun, s. 245.

¹²⁴ Ersan, s. 395; Yılmaz, 2023, s. 299.

Silahlı örgüte üye olma fiili kişinin tek başına gerçekleştirebileceği bir nitelik taşıması nedeniyle bu fiile müşterek faillik durumu söz konusu olamaz. Zira eğer fail, örgütün varlığını bilerek hiyerarşik yapısına uyum sağlıyor, devamlı ve sürekli olarak faaliyetlerine katılma iradesi gösteriyorsa bu durum iştirak değil örgüte üyelik olarak değerlendirilecektir¹²⁵. Bir kimsenin başka birini örgüte üye olmaya yönlendirmesi veya bu süreci kolaylaştırması ise ilk bakışta azmettirme veya yardım etme ihtimalini düşündürse de burada zaten kurulmuş ve somut bir örgüt bulunduğundan bu tür davranışların niteliği itibarıyla örgüte üye kazandırma, dolayısıyla silahlı örgüte yardım kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Zira kanun koyucu TCK md. 220/7’de örgüte yardım fiilini ayrıca düzenleyerek suça iştirakin çok failli suçlar bakımından özel bir hükmünü getirmiştir. Failliğin şerikliğe önceliği ilkesi gereğince, örgüte eleman kazandıran kişi bakımından artık silahlı örgüt üyeliğine azmettirme veya yardım suretiyle iştirak hükümleri uygulanmayacak; fail doğrudan TCK md. 314/4 atfıyla TCK md. 220/7 uyarınca cezalandırılacaktır¹²⁶. Bununla birlikte öğretide örgüte yardım fiilini tamamlayıcı nitelikteki davranışların bu fiile iştirak kapsamında cezalandırılabilmesi yönünde görüşler de ileri sürülmüştür¹²⁷. Ancak kanaatimizce, kurulmuş ve somut bir örgüt yapısına ilişkin olduğunu bilen bir kimsenin bu yapıya yönelik fiillere katkı sağlaması mahiyeti gereği doğrudan örgüte yardım niteliği taşır. Dolayısıyla böyle bir durumda eylemin genel iştirak hükümleri kapsamında değerlendirilmesi isabetli değildir.

Silahlı örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarda, örgüt üyeleri ile yöneticilerin durumlarını ayrı ayrı ele almak gerekir. Örgüt üyeleri, bu suçlara katkılarının niteliğine göre sorumlu tutulur. Suça fail olarak katılmışlarsa fail şeklinde, iştirak etmişlerse azmettiren ya da yardım eden sıfatıyla cezalandırılırlar. Ayrıca örgüt üyeliğinden de cezai sorumluluklarının bulunduğunu belirtmek gerekir. Örgüt yöneticileri açısından ise TCK md. 220/5 dikkate alınmalıdır. Anılan maddeye göre örgüt yöneticileri, örgütün faaliyetleri çerçevesinde işlenen tüm suçlardan ayrıca fail gibi cezalandırılır¹²⁸. Madde gerekçesinde örgüt içinde suç işleme görevinin yerine getirilmemesi halinde bu görevin kolaylıkla başka bir kişi tarafından üstlenebileceği belirtilmiş ve bu nedenle örgüt yöneticilerinin örgüt faaliyeti kapsamında işlenen tüm suçlardan ayrıca fail olarak sorumlu tutulması gerektiği ifade edilerek Alman ceza hukukçusu Claus Roxin tarafından geliştirilen organize hakimiyet mekanizmalarına dayalı dolaylı faillik teorisinin benimsendiği açıkça ortaya konulmuştur¹²⁹. Ancak öğretide bizim de katıldığımız bir görüşe göre, silahlı örgüt yöneticisinin örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan dolaylı fail olarak sorumlu tutulabilmesi için asıl fail üzerinde bilgi, denetim ve yönlendirme yetkisine sahip olması gerekir. Aksi halde, örgüt yöneticisinin sorumluluğu haksız biçimde genişleyerek objektif sorumluluğa yaklaşan bir sonuç doğuracak ve ceza hukukunun temel ilkelerinden biri olan şahsi kusur sorumluluğunu zedeleyecektir¹³⁰. Öte yandan, organize hakimiyet mekanizmalarına dayalı dolaylı faillik kuramının geliştirildiği Alman hukukunda

¹²⁵ Bodur / Özkul, s. 93; Boz, s. 156.

¹²⁶ Limoncu, s. 219.

¹²⁷ Tulay, 2018, s. 683; Emek, s. 235.

¹²⁸ Sarıtaş, s. 642; Kavlak, s. 433-434.

¹²⁹ Üzülmöz, İlhan, “Dolaylı Faillik.” *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.1, S. 2, 2006, s. 90-91; Yazar, s. 279.

¹³⁰ Tozman, s. 306; Tezcan / Erdem / Önok, s. 996-997; Şen / Eryıldız, s. 544; Apaydın / Apaydın, s. 212; Dumanlıdağ, s. 122.

TCK md. 220/5 benzeri bir hüküm de bulunmamaktadır¹³¹. Kanaatimizce, TCK md. 220/5'in yürürlüğüne son verilerek örgüt yöneticisinin örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan sorumluluğu, suça sağladığı katkının niteliğine göre fail veya şerik sıfatı üzerinden belirlenmelidir. Nitekim örgüt yapısının suçun icrasını üstlenebilecek kişilerin kolaylıkla ikame edilebilir bir nitelik taşıdığı ve yöneticinin bu kişiler üzerinde bilgi, denetim ve yönlendirme yetkisini kullanarak fiilin icrasını sevk ve idare ettiği hallerde, örgüt yöneticisi zaten genel hükümlere göre dolaylı fail olarak sorumlu tutulabilecektir. Ancak bu belirlemenin her somut olayda, yöneticinin fiil üzerindeki hakimiyetinin gerçekten mevcut olup olmadığı dikkate alınarak yapılması önem arz etmektedir.

C. İctima

Ceza hukukunda, işlenen her fiil bir suç oluşturur ve her suç bir fiile karşılık gelir. Bu temel kural, cezaların ve suçların içtimaı olmak üzere iki ayrı içtima şeklini ortaya koyar. Gerçek içtima, yani cezaların içtimaı bu kuralın bir yansımasıdır; suçların içtimaı ise istisna niteliğindedir. Dolayısıyla suçların içtimaı kapsamına girmeyen durumlarda, işlenen her suç için ayrı ayrı ceza verilir ve bu cezalar birbirinden bağımsız şekilde uygulanır¹³². Silahlı örgütlenme suçunda da aynı prensip geçerli olmaktadır. Silahlı örgütlenme suçu açısından da uygulama alanı bulan TCK md. 220/4 örgüt faaliyetleri sırasında bir suç işlenmesi durumunda bu suçlar için ayrıca ceza verileceğini düzenleyerek silahlı örgütlenme suçu kapsamında gerçekleştirilen fiiller ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen diğer suçlar arasında gerçek içtima ilkesinin benimsendiğini ortaya koymaktadır.

TCK md. 220'de düzenlenen suç işlemek için örgütlenme suçu ile TCK md.314'de düzenlenen silahlı örgütlenme suçu arasında geçitli suç ilişkisi bulunmaktadır. Zira silahlı örgütlenmeden söz edilebilmesi için öncelikle suç işlemek amacıyla örgütlenmeye özgü temel unsurların gerçekleşmiş olması gerekir¹³³. Öte yandan Yargıtay; devletin güvenliğine, toprak bütünlüğüne, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı işlenen suçlar ile silahlı örgütlenme suçu kapsamındaki silahlı örgüte üye olma fiili arasında da geçitli bir suç ilişkisi bulunduğu kabul etmekte; bu nedenle silahlı örgüt üyesi, TCK md. 302 kapsamındaki devletin birliği ve ülke bütünlüğüne yönelik vahim nitelikte bir suç işlediğinde ayrıca TCK md. 314/2 kapsamında cezalandırılmayacağına hükmetmektedir¹³⁴. Buna karşılık, öğretide bizim de katıldığımız görüşe göre söz konusu suç tipi silahlı örgüte üye olma fiilini kapsayan bir düzenleme niteliği taşımamaktadır. Zira geçitli suçtan söz edilebilmesi için daha ağır suçun işlenmesinin daha hafif

¹³¹ Tulay, Muhammed Emre. "Suç Örgütü Liderinin Cezai Sorumluluğuna İlişkin Hukuki Analiz ve Öneriler." *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, C. 11, S. 38, 2019, s. 98-99.

¹³² Koca / Üzülmüş, s. 519; Hakeri, s. 410-411.

¹³³ Boz, s. 168.

¹³⁴ "Sanık hakkında Devletin egemenliği altında bulunan topraklardan bir kısmını Devlet idaresinden ayırmaya yönelik olarak vehamet arz eden olaylara fiilen katıldığı iddiasıyla 23.11.2017 ve 06.12.2018 tarihli iki ayrı iddianame ile TCK 314/2. ve TCK 302. maddeleri gereğince dava açılması karşısında ve 5237 sayılı TCK'nın 302. maddesinin 2. fıkrasında "bu suçun işlenmesi sırasında başka suçların işlenmesi halinde ayrıca bu suçlardan dolayı ilgili hükümlere göre cezaya hükmolunur" şeklindeki atfın aynı Kanunun 314/2. maddesinde tanımlanan silahlı terör örgütü üyeliği suçunu kapsamadığı gözetilmeden; sanığın dosya kapsamına yansıyan eyleminin Devletin birliği ve ülke bütünlüğünü bozma suçunu oluşturduğu ve TCK'nın 302. maddesi gereğince cezalandırılmasına karar verilmesi gerektiği gözetilmeden delillerin takdirinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde silahlı terör örgütü üyeliği suçundan mahkumiyetine karar verilmesi.." Y. 16. CD., E. 2020/5920, K. 2021/3542, T. 31.05.2021 (ET: 13.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr.>).

suçun icrasını zorunlu kılması gerekir; oysa TCK md. 302'deki suçun işlenmesi için bir örgüt yapısının bulunması şart olmadığından bu koşul gerçekleşmemektedir. Bu nedenle silahlı örgüt üyesinin örgüt faaliyetleri kapsamında devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma suçunu oluşturan ayrı bir fiil işlemesi halinde gerçek içtima hükümlerinin uygulanması ve failin bu fiilinden ayrıca sorumlu tutulması gerekmektedir¹³⁵.

Silahlı örgüt yöneticisi, örgütün hiyerarşik yapısında üst konumda bulunarak örgütün faaliyetlerini organize etmekte ve yönlendirmekte olduğundan silahlı örgüt üyesine göre daha kapsamlı bir sorumluluğu bulunmaktadır. Bu nedenle örgüt yöneticisi, aynı zamanda örgüt üyesi sayılmasına rağmen, yöneticilik görevinin örgüt üyeliğini doğal olarak içermesi ve üyelikten daha ağır bir fiil niteliği taşıması sebebiyle, bu iki fiil arasındaki ilişki ceza hukuku bakımından görünüşte içtima hallerinden tüketen-tüketilen norm ilişkisi çerçevesinde çözümlenmekte; bu çerçevede yöneticilik fiili üyelik fiilini tükettiğinden, fail yalnızca silahlı örgüt yöneticiliği nedeniyle cezalandırılmaktadır¹³⁶. Bununla birlikte içtima değerlendirmesi, örgüt üyeliği ve yöneticilik fiillerinin yalnızca eş zamanlı görünümüyle sınırlı olmayıp bu fiillerin zaman içinde farklı evrelerde gerçekleştiği durumları da kapsamaktadır. Örgütte yönetici konumunda bulunan bir kimsenin daha sonra bu sıfatını kaybederek örgüt içinde üye olarak kalmaya devam etmesi halinde örgütsel faaliyet bütünlüğünde fiili ve hukuki bir kesinti bulunmadıkça, fail ayrıca örgüt üyeliğinden sorumlu tutulmaz. Zira fail, yöneticilik sıfatıyla aynı hukuksal değeri zaten daha ağır biçimde ihlal etmiş olup sonraki aşamada gerçekleşen üyelik fiilinin haksızlık içeriği önceki fiil tarafından tüketilmiştir. Bu halde örgüte bilahare üye olarak kalma durumu, cezalandırılmayan sonraki hareket niteliği taşımaktadır. Benzer şekilde örgüte üye olarak katılan bir kişinin zamanla örgüt hiyerarşisi içinde yükselerek yönetici konumuna gelmesi halinde de üyelik fiili cezalandırılmayan önceki hareket olarak değerlendirilir ve fail yalnızca örgüt yöneticiliği fiilinden dolayı cezalandırılır. Bu itibarla örgüt içindeki konum değişikliği, örgütsel faaliyette süreklilik devam ettiği sürece tek başına gerçek içtima sonucunu doğurmaz¹³⁷. Ancak örgütte fiili ve hukuki bağın koptuğu ve yeni bir katılma iradesinin ortaya çıktığı hallerde farklı zamanlarda işlenen fiiller arasında gerçek içtimanın gündeme gelmesi mümkündür.

Daha önce belirtildiği üzere, terörizmin finansmanı ve silah sağlama suçları, silahlı örgüte yardım fiilinin özel görünümelerini oluşturmaktadır. Bu sebeple, bir kişinin aynı fiili nedeniyle hem terörizmin finansmanı veya silah sağlama suçundan hem de silahlı örgüte yardımdan sorumlu tutulması mümkün değildir; zira özel norm niteliğindeki bu suçlar, genel nitelikteki yardım fiilini tüketir¹³⁸. Buna karşılık, failin ayrı davranışlarla hem örgüte yardım niteliğinde bir eylemde bulunması hem de başka bir zamanda silah temin etmesi veya finansal destek sağlaması halinde, bu fiiller gerçek içtima hükümlerine göre birbirinden bağımsız şekilde cezalandırılacaktır¹³⁹. Bununla

¹³⁵ Eşitli, Ezgi Aygün. “Anayasayı İhlal Suçu.” *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 65, S. 4, 2016, s. 1721; Şen / Eryıldız, s. 747; Sarıtaş, s. 642.

¹³⁶ Kan, s. 173.

¹³⁷ İçel, Kayıhan. *Suçların İçtimaı*. 1. Baskı, Sermet Matbaası, İstanbul, 1972, s. 200-204; Sarıtaş, s. 430-431; Şen / Eryıldız, s. 544-545.

¹³⁸ Sarıtaş, s. 620-622; Evik, Vesile Sonay. “Silahlı Örgüte Silah Sağlama Suçu.” *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 21, S. 1, 2022, s. 16; Yılmaz, 2020, s. 246.

¹³⁹ Yılmaz, 2020, s. 249; Şen / Eryıldız, s. 639-640.

birlikte her somut olayda, söz konusu fiillerin süreklilik, çeşitlilik ve yoğunluk ölçütlerini karşılayıp karşılamadığı, dolayısıyla bir bütün olarak silahlı örgüt üyeliği fiilini oluşturup oluşturmadığı ayrıca değerlendirilmelidir.

Öğretide aksi yönde görüş bulunmakla birlikte¹⁴⁰ silahlı örgüt üyesi örgüte fon sağlamaya yönelik davranışları nedeniyle ayrıca terörizmin finansmanı suçundan sorumlu tutulamaz. Zira terörizmin finansmanı suçu, silahlı örgüte yardım etme fiilinin daha özel bir görünümü niteliğinde olup örgüte kaynak aktarımına yönelik fiiller silahlı örgüt üyeliğinin kapsamı içinde değerlendirilir. Ancak bu tespit, konusu suç teşkil etmeyen yardım mahiyetindeki eylemler bakımındadır. Fon sağlama amacıyla gerçekleştirilen fiilin bağımsız bir suç oluşturması halinde, bu fiil örgüt üyeliğinden ayrı olarak değerlendirilir ve fail işlediği bağımsız suçtan ayrıca sorumlu tutulur¹⁴¹. Nitekim TFÖHK md. 4/2'de terörizmin finansmanı suçunu oluşturan fiillerin örgütü kuran, yöneten veya örgüt üyesi tarafından gerçekleştirilmesi halinde; fail hakkında örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları bakımından verilecek cezanın üçte birine kadar artırılacağı düzenlenmiştir. Dolayısıyla bu durumda gerçek içtima kuralları uygulanmayacak; terörizmin finansmanı suçunu oluşturan davranış silahlı örgüt üyeliği kapsamında değerlendirildiğinden fail hakkında yalnızca silahlı örgüt üyeliği nedeniyle verilecek ceza üzerinde artırımı gidilecektir.

Bir kimsenin hem örgüte silah sağlaması hem de silahlı örgüt üyesi olması durumunda ceza sorumluluğunun ne şekilde belirleneceği önem arz etmektedir. Kanaatimizce silah sağlama suçu, örgüte yardımın özel bir şekli olduğundan, bu suçun faili ancak örgüt üyesi olmayan kişiler olabilir. Nitekim Yargıtay uygulaması da bu yöndedir. Bu nedenle silahlı örgüt üyesi olan bir kimsenin örgüte silah teminine yönelik davranışı silah sağlama suçunu oluşturmaz. Fail, bu davranışı nedeniyle TCK md. 314/2 kapsamında silahlı örgüt üyeliğinden sorumlu tutulacak; ayrıca gerçekleştirilen fiil silah veya patlayıcı maddeye ilişkin bağımsız bir suç oluşturuyorsa, TCK md. 220/4 gereği 6136 sayılı Kanun veya TCK md. 174 uyarınca da cezalandırılacaktır¹⁴².

VI. CEZANIN KALDIRILMASINA VE AZALTILMASINA YOL AÇAN NEDEN OLARAK ETKİN PİŞMANLIK

TCK md. 314/4'te yapılan atıf nedeniyle TCK md. 221'de düzenlenen etkin pişmanlık hükümleri silahlı örgütlenme suçu için de uygulanabilir niteliktedir. Söz konusu madde, etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasında örgüt mensubunun örgüt faaliyeti kapsamında herhangi bir suça iştirak edip etmediğini esas alan bir ayırım öngörmektedir. Bu çerçevede, öncelikle failin örgüt içindeki konumu belirlenmek suretiyle örgütsel faaliyetler dolayısıyla herhangi bir suça iştirak edip etmediği tespit edilmeli, sonrasında ise durumuna göre örgütten kendi iradesiyle ayrılıp ayrılmadığı ya da yetkili makamlara gönüllü biçimde teslim olup olmadığı değerlendirilmelidir. Böylelikle etkin

¹⁴⁰ Aksi yöndeki görüş için bkz. Gödekli, s. 331.

¹⁴¹ Şen / Eryıldız, s. 641.

¹⁴² "Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 24.02.2009 tarih ve 2008/9-78 Esas, 2009/39 sayılı kararı ve Dairemizin yerleşik uygulamalarına göre, bu suçun failinin örgüte üye olmayan kişilerden olması gerekmektedir. Silahlı terör örgütlerinin üyesi olan failin bu seçimlik hareketleri gerçekleştirmesi halinde ise, örgüt üyesi olmaktan TCK'nın 314/2, silah sağlama ve patlayıcı madde bulundurulması suçlarından ayrıca TCK'nın 314/3, 220/4 üncü maddeleri delaletiyle TCK'nın 174/1-2 ve 6136 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca cezalandırılması gerekecektir." Y. 3. CD., E. 2021/8387, K. 2024/8777, T. 26.06.2024 (ET: 01.12.2025, <https://portal.uyp.gov.tr>).

pişmanlığın şartları hem failin katılım düzeyine hem de örgütten ayrılma iradesinin niteliğine göre farklılaşmaktadır¹⁴³.

TCK md. 221/1’de belirtilen etkin pişmanlık düzenlemesi, örgütün kurucuları ve yöneticileri için geçerli olmaktadır. Bu hükme göre, herhangi bir suç işlenmeden ve soruşturma açılmadan önce örgütü dağıtan ya da verdiği bilgilerle örgütün dağılmasına katkı sunan kurucu ya da yöneticilere ceza verilmeyecektir. Maddenin tatbiki için örgüt üyelerinden yalnızca birinin ya da birkaçının adının belirtilmesi yeterli değildir; isimlerin tamamı verilemiyorsa bile aktarılan bilgilerin örgütün işleyişinde zafiyet oluşturarak faaliyetlerini ciddi şekilde aksatacak nitelikte olması gerekir¹⁴⁴.

TCK md. 221/2’de düzenlenen etkin pişmanlık, örgüte üye olan kişilere yönelik bir düzenlemedir. Bu hükme göre örgüt içinde herhangi bir suça karışmamış ve kendi isteğiyle örgütten ayrıldığını yetkili makamlara bildiren kişiler cezalandırılmaz. Silahlı örgüt üyesinin söz konusu maddeden faydalanabilmesi için örgüt ve üyeleri hakkında bilgi vermesi gerekmez. Kişinin baskı veya zorlama olmaksızın gönüllü biçimde örgütten ayrıldığını ve pişmanlık duyduğunu belirterek yetkili mercilere başvurması yeterli sayılır¹⁴⁵.

TCK md. 221/3’deki etkin pişmanlık örgüt üyelerini kapsamaktadır. Bu maddeye göre örgüt adına herhangi bir suça karışmadan yakalanan örgüt üyesi, pişmanlık gösterip örgütün dağılmasına veya üyelerinin yakalanmasına yardımcı olacak bilgiler verdiği takdirde cezalandırılmayacaktır. Söz konusu maddenin uygulanması, yakalanan failin verdiği bilgilerin örgütün çözülmesine veya üyelerinin yakalanmasına elverişli olmasına bağlıdır. Failin vermiş olduğu bilgilerin elverişliliği ise örgütün yapısı, failin örgütteki rolü, örgütte bulunduğu süre ve katıldığı faaliyetler gibi unsurlar dikkate alınarak mahkeme tarafından değerlendirilecektir¹⁴⁶.

TCK md. 221/4’de yer alan etkin pişmanlık hükmü örgüt kuran, yöneten, üye olan ya da üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen veya örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişilere yönelik olarak uygulanmaktadır. Söz konusu madde uyarınca bu kişiler, kendi isteğiyle teslim olur ve örgütün yapısı ile faaliyetleri doğrultusunda işlenen suçlarla ilgili bilgi verirlerse örgüt kurmak, yönetmek veya üye olmak fiillerinden dolayı cezalandırılmayacaklar; ancak bu bilgileri yakalandıktan sonra verirlerse haklarında verilecek cezada üçte birden dörtte üçe kadar indirim yapılacaktır. Bu hüküm, hem cezayı ortadan kaldıran hem de cezayı azaltan bir etkin pişmanlık nedeni olarak düzenlenmiştir¹⁴⁷. Bu noktada belirtmek gerekir ki TCK md. 314/3’ün iptaliyle birlikte artık silahlı örgütlenme suçunda örgüt adına suç işleme şeklinde seçimlik bir hareket söz konusu değildir. Dolayısıyla, TCK md. 221/4’te bu fiile yapılan atıf da uygulanma imkanını yitirmiştir. Bu nedenle yeni bir düzenleme yapılmayacaksa söz konusu ibarenin kanun tekniği açısından kaldırılması isabetli

¹⁴³ Boz, s. 173.

¹⁴⁴ Arslantürk, s. 338-339; Şahin, İbrahim. *Terör Suçlarında Etkin Pişmanlık Uygulamaları*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2025, s. 27-28.

¹⁴⁵ Öndin, Hasan Burak. “Terör Örgütü Üyeliği Suçunda Etkin Pişmanlık.” *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, S. 43, 2020, s. 160; Zengin, s. 112.

¹⁴⁶ Arslantürk, s. 338; Y. 16. CD., E. 2018/1901, K. 2018/4374, T. 20.11.2018 (ET: 13.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹⁴⁷ Yılmaz, 2023, s. 363-365; Sarıtaş, s. 535-536.

olacaktır.

Silahlı örgüt üyesinin etkin pişmanlık iradesi gösterip kendisinin ve diğer örgüt üyelerinin eylemlerini açıkça ortaya koyması, TCK md. 221/4 kapsamında etkin pişmanlıktan yararlanması için yeterli sayılmaktadır. Örgüt içindeki faaliyetlere ilişkin verdiği bilgilerin güvenlik güçlerinin elinde olup olmaması ise bu durumun değerlendirilmesinde etkili değildir¹⁴⁸. Mahkeme, TCK md. 221/4 çerçevesinde örgüt üyesinin etkin pişmanlık kapsamında sunduğu bilgilerin, örgütteki konumu ve geçirdiği süre açısından yeterliliğini değerlendirmeli ve sağlanan bilgilerin mevcut verilerle uyumunu ilgili birimlere inceleterek doğrulamalıdır. İnceleme sonucunda mahkeme kişinin pişmanlık göstermediğini, verdiği bilgilerin samimi olmadığını veya sadece cezadan kurtulmaya yönelik sınırlı bilgiler sunduğunu tespit etmesi halinde etkin pişmanlık hükümlerini uygulamamalıdır¹⁴⁹.

Vurgulamak gerekir ki, Yargıtay'a göre etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için failin suç sonrası samimi bir pişmanlık göstererek yetkili makamlara bilgi vermesi ve bu pişmanlığın yargılama süreci boyunca devam etmesi esastır. Başka bir ifadeyle failin işlediği suçtan dolayı içtenlikle pişman olması ve bu tutumunu kovuşturma aşamasında da sürdürmesi beklenmektedir. Bu sebeple şüpheli veya sanığın etkin pişmanlık kapsamında verdiği bilgileri sonradan değiştirmesi, geri çekmesi veya önceki ifadelerini inkar etmesi halinde, failin gerçek anlamda pişmanlık duyduğundan söz edilemez ve dolayısıyla etkin pişmanlık hükümleri uygulanamaz¹⁵⁰. Ancak öğretide Yargıtay'ın bu görüşü eleştirilmiş; failin vermiş olduğu bilgiler örgütün faaliyetlerinin ve örgüt kapsamında işlenen suçların ortaya çıkmasına katkı sunmuş ise fail sonradan pişmanlığından vazgeçse dahi etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması gerektiği ileri sürülmüştür¹⁵¹.

Kanaatimizce etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasındaki temel amaç failin sağladığı bilgilerle örgütün yapısı ve işleyişine dair yeni ve değerli bilgiler elde etmekle birlikte, aynı zamanda failin örgütle olan bağını kopararak topluma yeniden kazandırılmasını sağlamaktır. Zira söz konusu düzenlemeyle hem suç teşkil eden örgüt yapısının zayıflatılması hem de bireyin rehabilitasyonu hedeflenmektedir. Bu nedenle soruşturma aşamasında etkin pişmanlık kapsamında vermiş olduğu beyanlarını kovuşturma aşamasında inkar eden sanık hakkında cezasından indirim yapılması etkin pişmanlık düzenlemesi ile bağdaşmaz. Ancak örgütlerin baskı ve korkutma yoluyla kişilerin

¹⁴⁸ Öndin, s. 165; Şahin, s. 152.

¹⁴⁹ "Hakkında mütne suçtan başlatılan soruşturmada sanığın etkin bir şekilde pişmanlığını ortaya koyarak örgütün yapısı, faaliyetleri ya da diğer örgüt mensupları ile ilgili olarak örgütte kaldığı süre ve konumuna uygun faydalı, samimi bilgiler vermediği, sanığın savunmalarının özgeçmişine dair ikrar boyutunda kaldığı anlaşılacakla koşulları oluşmayan etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına karar verilmesi..." Y. 3. CD., E. 2022/15851, K. 2024/5726, T. 25.04.2024 (ET: 14.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹⁵⁰ "Yakalandıktan sonra örgütün yapısı ve faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili bilgi veren failin, vermiş olduğu bilgileri aşamalarda inkâr etmesi hâli, maddenin "failin örgütten koparılıp tekrar topluma kazandırılması ve örgüt faaliyeti çerçevesinde tekrar suç işlemesinin önlenmesi" şeklinde belirtilen amacıyla bağdaşmamaktadır. Dolayısıyla, failerin yakalandıktan sonra usule uygun olarak verdikleri ve maddi gerçeğin ortaya çıkarılması hususunda delil niteliği taşıyan itiraf içerikli beyanları hükme esas alınabilir ise de; bu beyanları sonradan reddeden failerin pişmanlık duyduklarından söz edilemeyeceği, böylelikle maddede öngörülen amaca aykırı davrandıkları anlaşıldığından, haklarında TCK'nın 221. maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinin uygulanma olanağı bulunmamaktadır." Y. CGK., E. 2023/3-191, K. 2023/640, T. 06.12.2023 (ET: 14.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹⁵¹ Şen / Eryıldız, s. 691.

beyanlarını değiştirmelerinde etkili oldukları da bilinen bir gerçektir. Bu nedenle etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasında, failin beyanlarını özgür iradesiyle değiştirip değiştirmediğinin titizlikle araştırılması büyük önem taşımaktadır. Nitekim etkin pişmanlık hükümlerinden hükmün kesinleşmesine kadar yararlanmanın mümkün olduğu dikkate alındığında, etkin pişmanlık kapsamındaki beyanlarından örgütün baskısı nedeniyle döndüğü anlaşılan ve daha sonra örgüt hakkındaki beyanlarını yeniden doğrulayan sanık hakkında etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağı ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir¹⁵².

VII. YAPTIRIM

Silahlı örgütlenme suçunun düzenlendiği TCK md. 314, TMK md. 3 uyarınca terör suçu olarak kabul edilmektedir. Terör suçu olarak kabul edilmesinin bir sonucu olarak silahlı örgütlenme suçunun failine TCK md. 314 hükümlerine göre tayin edilecek hapis cezasında TMK md. 5 gereğince yarı oranında artırım yapılacaktır¹⁵³. Önemle ifade etmek gerekir ki ilgili kanun maddesinde yer alan düzenleme gereği tayin edilecek cezaların yarı oranda artırılmasına ilişkin hüküm suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanamaz.

TCK md. 314/1 gereğince silahlı örgütü kuran veya yöneten fail on yıldan on beş yıla kadar, TCK md. 314/2 gereğince silahlı örgüt üyesi olan fail beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacaktır. Silahlı örgüte yardım etme fiili ise TCK md. 314'te özel olarak düzenlenmediğinden bu fiili gerçekleştiren failer hakkında TCK md. 220/7'nin uygulanması gerekmektedir. Söz konusu düzenleme uyarınca silahlı örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi örgüt üyesi olarak cezalandırılacak ancak yapılan yardımın niteliği göz önünde bulundurularak örgüt üyeliğinden verilecek ceza üçte birine kadar indirilebilecektir. Katılmakta olduğumuz görüşe göre silahlı örgütün organik yapısına dahil olmadığı için aslında örgüt üyesi olarak kabul edilmemesi gereken bu kişilerin örgüt üyesi gibi cezalandırılmaları ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesine ters düşmektedir¹⁵⁴. Bu nedenle, hem kanun sistematığı açısından tutarlılık sağlanması hem de ceza sorumluluğunun sınırlarının daha adil çizilmesi bakımından silahlı örgüte yardım etme fiilinin TCK md. 314 içinde ayrıca düzenlenmesi isabetli olacaktır. Bu kapsamda, "Silahlı örgüte üye olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek

¹⁵² "Tutuksuz yargılandığı dönemde köyüne kadar gelen örgüt mensuplarının ve bu örgüt mensuplarının kendisini görüntülü konuşma programı üzerinden görüştüğü bu kez açık kimlik bilgilerini de verdiği örgüt sorumlusunun baskısı ve ikna girişimleri sonucunda ve mesleğine geri dönemeyeceği korkusu altında beyanlarından döndüğünü ifade eden ve dilekçesinin devamında örgüt hakkındaki beyanlarını yeniden tasdik eden sanık hakkında, örgütün baskısıyla beyanlarını değiştirdiği dikkate alınarak etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağının değerlendirilmesinde zorunluk olduğu anlaşıldığından..." Y. CGK., E. 2022/3-296, K. 2022/554, T. 15.09.2022 (ET: 14.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹⁵³ "Silahlı terör örgütü üyesi olmak suçlarının 3713 sayılı TMK'nın 3 üncü maddesinde düzenlenen mutlak terör suçlarından olması, aynı kanunun 5 inci maddesi kapsamında mutlak terör suçlarında her halükarda 3713 sayılı TMK'nın 5 inci maddesinin herhangi bir takdir hakkı olmaksızın uygulanmasının zorunlu olduğu, bu kapsamda "silahlı terör örgütü üyesi olmak suçlarında cezanın alt sınırı beş yıldan fazla olduğu" nazara alındığında, sanık hakkında, "silahlı terör örgütü üyesi olmak" suçundan yapılan yargılama sırasında, CMK'nın 150/3 üncü maddesi gereğince isteğine bağlı olmaksızın hatta açıkça müdafii istemediğini beyan etse bile müdafii görevlendirme zorunluluğu bulunmaktadır." Y. 3. CD., E. 2022/2165, K. 2024/5185, T. 04.04.2024 (ET: 15.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹⁵⁴ Evik, 2013, s. 689; Tozman, s. 396.

yardım eden kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır; yapılan yardımın niteliğine göre ceza üçte birine kadar indirilebilir” şeklinde bir hüküm getirilmesi uygun bir çözüm olacaktır.

Silahlı örgütlenme suçu kapsamında silahlı örgüt kuran, yöneten ve silahlı örgüte üye olan kişiler, TCK md. 6/j bağlamında örgüt mensubu suçlu olarak değerlendirilmektedirler¹⁵⁵. Bu durumun bir sonucu olarak, bu kişiler hakkında hem silahlı örgütlenme suçundan verilen cezalar hem de örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar bakımından verilen mahkumiyet hükümleri açısından TCK md. 58/9 uyarınca mükerrirlere özgü infaz rejimi ve cezanın infazından sonra denetimli serbestlik tedbiri uygulanmaktadır¹⁵⁶. Silahlı örgütlenme suçundan verilen cezaların infazı, mevzuatımızda diğer suçlardan farklılık gösteren özel düzenlemelere tabi kılınmıştır. Söz konusu suçun düzenlendiği TCK md. 314’ten mahkum olanların hapis cezalarında 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un (CGTİHK) 108/1 ve TMK’nın 17/1 maddeleri uyarınca dörtte üç koşullu salıverilme oranı uygulanacaktır. Örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçların infazında, işlenen suçun TMK’nın 3. ve 4. maddesi kapsamında terör suçu olarak sayılıp sayılmadığı belirleyicidir. İşlenen suç terör suçu olarak kabul ediliyorsa dörtte üç; aksi takdirde CGTİHK’nın 107/2 maddesi uyarınca üçte iki koşullu salıverilme oranı uygulanmaktadır¹⁵⁷. Bu suçtan mahkum olan hükümlüler CGTİHK md. 9 ve Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği (ACİKAY) md. 5 gereğince hükmedilen ceza miktarına bağlı olmaksızın doğrudan yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumuna alınacaklardır. ACİKAY md. 6 gereği cezalarının üçte birini kapalı ceza infaz kurumunda geçirmeleri, koşullu salıverilme tarihine bir yıldan az bir süre kalması ve mensup oldukları örgütten ayrıldıklarına dair idare ve gözlem kurulu kararının bulunması halinde açık ceza infaz kurumlarına ayrılacaklardır. Etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanan hükümlüler bakımından ise örgütten ayrıldıklarına ilişkin idare ve gözlem kurulu kararı aranmamakta ve bu kişiler koşullu salıverilme tarihlerine iki yıl kala açık ceza infaz kurumlarına ayrılabilme imkanına sahip olmaktadır¹⁵⁸. Ayrıca,

¹⁵⁵ TCK md. 6/j’de “Örgüt adına diğerleriyle birlikte veya tek başına suç işleyen kişi” ibaresi yer almaya devam etmekteyse de TCK md. 220/6 ve TCK md. 314/3’ün AYM kararıyla iptali sonrası bu ibarenin artık normatif bir karşılığı bulunmamaktadır. Dolayısıyla ceza hukuku sistematigi ve kanunilik ilkesi gereği kanun koyucu ya bu fiili yeniden açıkça düzenlemeli ya da söz konusu ibareyi madde metninden çıkarmalıdır.

¹⁵⁶ “Sanığın atılı suçu örgüt faaliyetleri kapsamında işlediği anlaşılmakla, hakkında hükmolunan cezanın TCK’nın 58/9.maddesi gereğince, mükerrirlere özgü infaz rejimine göre çektirilmesine ve sanık hakkındaki cezanın infazından sonra denetimli serbestlik tedbiri uygulanmasına” ibaresinin eklenmesi suretiyle diğer yönleri usul ve kanuna uygun bulunan hükümlerin düzeltilerek onanmasına...” Y. 16. CD., E. 2019/2375, K. 2021/1873, T. 04.03.2021 (ET: 02.12.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹⁵⁷ Aşkın-Akarçay, Berçem. *Türk İnfaz Hukuku Sisteminde Koşullu Salıverilmenin Geri Alınması*. 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2024, s. 62-63; “Nitelikli dolandırıcılık suçunun 3713 sayılı Kanun’un 3 üncü ve 4 üncü maddelerinde tek tek sayılan suçlar arasında yer almaması nedeniyle terör suçu kapsamında değerlendirilemeyeceğinden, hükümlü hakkında infaza konu bu suçu ile ilgili olarak şartla tahliyesine karar verilebilmesi için iyi halli olarak ceza infaz kurumunda geçirmesi gereken sürenin belirlenmesinde 3713 sayılı Kanun’un 17 nci maddesinin ve 7242 sayılı Kanun’un 49 uncu maddesi ile değişik 5275 sayılı Kanun’un 108 inci maddesinin dokuzuncu fıkra hükmünün uygulanmasının mümkün olmadığı, suçun örgüt faaliyeti kapsamında işlendiği kabul edildiği takdirde hükümlünün şartla tahliyesine karar verilebilmesi için iyi halli olarak ceza infaz kurumunda geçirmesi gereken sürenin 7242 sayılı Kanun’un 48 inci maddesi ile değişik 5275 sayılı Kanun’un 107 nci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince 2/3 oranı esas alınarak belirlenmesi gerekmektedir.” Y. 1. CD., E. 2022/8148, K. 2024/2430, T. 05.04.2024 (ET: 01.12.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹⁵⁸ “Kapalı kurumdaki açık kuruma ayrılacak olan hükümlüler yönetmeliğin 6. maddesinde gösterilmiştir. Terör suçlularının bu haktan yararlanabilmesi için haklarında 4959 sayılı Toplum Kazandırma Kanununun, 4422 sayılı Kanunun 14. maddesinin veya 5237 sayılı TCK’nın 221. maddesinin uygulanmış olması ya da terör veya örgütlü suçtan

silahlı örgütlenme suçundan mahkum olan hükümlüler, genel hüküm niteliğindeki CGTİHK'nın 105/A maddesi gereğince, koşullu salıverilme tarihlerine bir yıl kala cezalarını denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle infaz edebileceklerdir. Buna karşın CGTİHK'nın geçici 6. ve geçici 10. maddelerinde istisna suçlar arasında TCK md. 314'ün açıkça sayılması nedeniyle, bu maddelerde öngörülen lehe infaz düzenlemelerinden yararlanmaları mümkün değildir.

Öğretide silahlı örgütlenme suçuna ilişkin olarak belirlenen infaz rejiminin eşitlik ilkesine aykırı olduğu öne sürülmüştür¹⁵⁹. Kanaatimizce silahlı örgütlenme suçunun infazında bu tür ayrıksı düzenlemelerin getirilmesi, anılan suçun işlenmesinin toplumsal barış ve kamu düzeni açısından ciddi tehdit oluşturacağı göz önüne alındığında ceza adaletinin tesisi ve suçla mücadelede etkinliğin artırılması açısından isabetli bir yaklaşımdır. Nitekim AYM'de bu suçların topluma yönelen nitelikleri, yüksek tehlikelilik dereceleri ve hukuki konularının taşıdığı önem nedeniyle infaz rejiminin sıkılaştırılmasını kanun koyucunun takdir yetkisi içinde değerlendirmekte; bu farklılaştırmanın nesnel ve makul bir temele dayandığını ve eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmadığını ifade etmektedir¹⁶⁰.

VIII. MUHAKEMEYE İLİŞKİN KURALLAR

Silahlı örgütlenme suçu şikayete tabi olmayan suçlar arasında yer alır. Bu nedenle, Cumhuriyet Başsavcılığı bu suçla ilgili soruşturmaları re'sen başlatır ve yeterli delil bulunduğu iddianame düzenleyerek kamu davası açar. Şikayet şartı aranmadığından ihbar mekanizması devreye girer. İhbar veya şikayet, Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluk makamlarına yapılabilir¹⁶¹. TCK md. 314 devletin güvenliğine ve anayasal düzene karşı işlenen suçlar arasında yer aldığından 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 12. maddesi uyarınca söz konusu suçun yargılaması yer yönünden yetkili ağır ceza mahkemelerinin görev alanına girmektedir.

Silahlı örgütlenme suçunun yargılamasına ilişkin olarak CMK'da birtakım özel usul ve kurallar öngörülmüştür. Örneğin, CMK md. 58'e göre örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarda

mahkum olanların mensup oldukları örgütten ayrıldıkları idare ve gözlem kurulu kararı ile tespit edilmiş olması gerekmektedir.” Y. 1. CD., E. 2019/3081, K. 2021/11213, T. 25.06.2021 (ET: 02.12.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

¹⁵⁹ Demirbaş, Timur. *İnfaz Hukuku*. 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2023, s. 545; Akkaş, Ahmet Hulusi. “Koşullu Salıverilme.” *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 12, S. 1, 2013, s. 312.

¹⁶⁰ “Dava konusu kurallara konu suçların topluma yönelik olmaları, tehlikelilikleri, ağırlıkları, hukuki konuları, unsur ve nitelikleri, kapsam ve boyutları, etkileri, hukuki konularının toplumsal yaşam bakımından taşıdıkları önem gözetilerek benzer nitelikteki suçlarla birlikte tamamının veya en ağır cezayı gerektirenin infazı kolaylaştıran birtakım düzenlemelerin kapsamı dışında bırakılması suretiyle bu suçlar bakımından caydırıcılığın artırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla kurallarla öngörülen ayırımın nesnel ve makul bir temele dayanmadığı söylenemez... Öte yandan kurallar kapsamındaki suçların türleri ve anılan özellikleri gözetildiğinde kurallara konu suçlardan mahkûm olan hükümlülerin koşullu salıverilebilmesi için belirlenmiş oranların, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infaz edilebilmesi veya açık ceza infaz kurumuna geçilebilmesi için ceza infaz kurumunda ya da kapalı ceza infaz kurumunda çekilmesi gereken süre ile disiplin cezalarının kaldırılma şartlarının ölçüsüz bir yönünün de bulunmadığı anlaşılmaktadır... Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.” AYM., E. 2020/53, K. 2021/55, T. 14.07.2021 (ET: 02.12.2025, <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr>).

¹⁶¹ Yaşar / Gökcan / Artuç, s. 8949; Taştan, 2025, s. 634.

tanıkların kimlikleri gizlenebilir ve güvenlikleri sağlanabilir. CMK md. 100/3'te sayılan katalog suçlar arasında silahlı örgütlenme suçu da yer aldığından, söz konusu suç açısından tutuklama tedbirinin uygulanmasında kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin bulunması tutuklama nedenlerinin var sayılabilmesi için yeterlidir. CMK md. 128 uyarınca suçun işlendiğine dair kuvvetli şüphe varsa, şüpheli veya sanığın taşınmazlarına, hak ve alacaklarına el konulabilir. Ayrıca CMK md. 133'e göre suçun bir şirket faaliyeti kapsamında işlendiğine dair kuvvetli şüphe bulunması durumunda, şirket yönetimine kayyım atanabilir. CMK md. 149/2, örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçların duruşmalarında en fazla üç avukatın hazır bulunmasına izin verir. CMK md. 153/2-a'ya göre, silahlı örgütlenme suçunda müdafinin dosya inceleme yetkisi, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine hakim kararıyla kısıtlanabilir. CMK md. 169/7, kolluk tutanaklarında görevlilerin açık kimlikleri yerine sicil numaralarının kullanılmasını ve tebligatların iş yeri adresine yapılmasını öngörür. CMK md. 248, kaçak sanığın duruşmaya gelmesini sağlamak amacıyla ülkedeki malvarlığına el konulabileceğini belirtir. Son olarak CMK md. 286'ya göre bölge adliye mahkemesinin ceza miktarı itibarıyla temyiz edilemeyen kararlarına istisna olarak silahlı örgütlenme suçu da sayılmıştır¹⁶². Bu düzenlemeler, silahlı örgütlenme suçunun soruşturma ve kovuşturma süreçlerinde özel tedbirler ve usuller uygulanmasını sağlamaktadır.

SONUÇ

TCK md. 314, anayasal düzenin korunması ve kamu güvenliğinin sağlanması amacıyla silahlı örgütlenme suçunu tanımlamış ve bu suçu ceza hukukunun temel koruma alanlarından biri olarak kabul etmiştir. Çalışmada ele alınan hususlar, silahlı örgütlenme suçunun yalnızca bireysel bir cezalandırma amacı taşımadığını, aynı zamanda toplumsal barışın ve kamu düzeninin sürdürülebilirliğini hedefleyen bir düzenleme niteliği taşıdığını ortaya koymaktadır. Nitekim bu suç tipi, somut tehlike suçu olarak tasarlanmış olup bu yönüyle tipiklik bakımından salt örgütsel birleşmeyi değil amaç suçları işlemeye elverişli, hiyerarşik ve süreklilik arz eden, silahlı kapasiteye sahip yapılanmaların varlığını aramaktadır. Bu çerçevede, elverişlilik şartının objektif cezalandırılabilirlik şartı olarak nitelendirilmeyip doğrudan maddi unsurun zorunlu parçası şeklinde kabul edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmış; örgütün yapısı, üye sayısı ve araç-gereçleri ile amaç suçları işleyebilme kapasitesi arasındaki bağ kurulmadıkça suçun oluşumundan söz edilemeyeceği belirtilmiştir.

Silahlı örgütlenme suçunun unsurlarının ve uygulamada karşılaşılan sorunların ayrıntılı biçimde incelenmesi, yargı kararları ve doktrindeki görüşler ışığında kapsamlı bir değerlendirme yapma olanağı sağlamıştır. Bu bağlamda suçun hem maddi hem de manevi unsurlarının tayininde, suçun seçimlik hareketlerini oluşturan fiillerin ayırım ve sınırlarının net bir şekilde ortaya konulmasının failin hangi fiilden sorumlu tutulacağı, suçun tamamlanma anının doğru tespit edilmesi ve nihayetinde muhatap olunacak yaptırımın belirlenmesi açısından taşıdığı önem ortaya konulmuştur. Bu tespitlerden hareketle, çalışmada uygulamaya ve kanun koyucuya yönelik çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler arasında Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararları sonrasında örgüt adına suç işleme fiilinin ceza hukukundaki normatif statüsünün yeniden düzenlenmesi gerekliliği özel önem taşımaktadır. Kanaatimizce örgüt adına suç işleme fiili bağımsız bir suç olarak ihdas

¹⁶² Kan, s. 241-242; Yılmaz, 2023, s. 374.

edilmemeli; TMK md. 4'te sayılan terör amacıyla işlenen suçlar bakımından ağırlaştırıcı bir neden olarak düzenlenmelidir. Böyle bir düzenleme suç tipinin sınırlarını belirlilik ilkesiyle uyumlu şekilde koruyacak; uygulamada mükerrer cezalandırma ihtimalini önleyecek ve aşırı genişletici yorumların önüne geçecektir. Bu önerinin doğal bir sonucu olarak TCK md. 6'da yer alan örgüt mensubu suçlu tanımının da revize edilmesi yerinde olacaktır. Bir diğer önemli öneri ise silahlı örgüte yardım fiilinin bağımsız şekilde düzenlenmesidir. Mevcut sistemde TCK md. 314/4 aracılığıyla TCK md. 220/7'ye yapılan atıf, örgüte yardım eden kişilerin örgüt üyesiymiş gibi cezalandırılmasına yol açmakta ve bu durum şahsi kusur sorumluluğu ilkesini zedelemektedir. Bu nedenle silahlı örgüte yardım fiili, TCK md. 314 içerisinde üyelikten ayrı ve bağımsız bir düzenleme olarak ele alınmalı; bu kapsamda yardımın unsurları açık ölçütlerle tanımlanarak üyelik ve yardım fiilleri arasındaki sınırın netleşmesini sağlanmalıdır. Nitekim bu yönde yapılacak bir düzenleme, yardım fiilinin terörizmin finansmanı ve silah sağlama suçlarıyla kesiştiği noktalarda uygulamada ortaya çıkan belirsizliklerin giderilmesine de katkı sağlayacaktır. Son bir öneri olarak, örgüt yöneticilerinin örgüt faaliyeti kapsamında işlenen tüm suçlardan otomatik olarak fail gibi sorumlu tutulmasını öngören TCK md. 220/5 hükmü, şahsi kusur sorumluluğu ilkesini zedeleyen yapısı nedeniyle yürürlükten kaldırılmalı; örgüt yöneticisinin cezai sorumluluğu somut olayda fiil üzerindeki hakimiyetinin varlığı esas alınarak genel hükümler çerçevesinde belirlenmelidir.

Sonuç olarak silahlı örgütlenme suçu, Türk Ceza Hukuku açısından kamu güvenliği ve anayasal düzenin korunması bağlamında önemli bir yer tutmaktadır. Mevcut yasal düzenleme, önleyici ve caydırıcı bir işlev üstlenmekle birlikte uygulamada doğurduğu belirsizlikler ve tartışmalar daha açık ve öngörülebilir normatif bir çerçeveye duyulan ihtiyacı göstermektedir. Bu yönde yapılacak düzenlemeler, hem yargı süreçlerinin daha etkin yürütülmesine katkı sağlayacak hem de toplumu bu tür örgütlenmelerin yaratabileceği tehditlerden koruma amacını güçlendirecektir. Ayrıca, bu suç tipine karşı mücadelenin yalnızca ceza hukuku alanıyla sınırlı kalmayıp sosyal, ekonomik ve eğitim temelli politikalarla da desteklenmesi, devlet güvenliğinin sağlanması ve toplumsal barışın kalıcı kılınması açısından en etkili yol olarak değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

A. Araştırma ve İnceleme Eserleri

- Akkaş, Ahmet Hulusi. “Koşullu Salıverilme.” *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 12, S. 1, 2013, s. 305-336.
- Apaydın, Cengiz / Apaydın, Cenk Ayhan. *Yargıtay Kararları Işığında Suç Örgütleri*. 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2025.
- Arslantürk, Mustafa. *Örgütlü Bölme ve Kalkışma Soruşturmaları*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Artuk, M. Emin, vd. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 18. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2024.
- Aşkın-Akarçay, Berçem. *Türk İnfaz Hukuku Sisteminde Koşullu Salıverilmenin Geri Alınması*. 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2024.

- Aydın, Devrim. *Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009.
- Bodur, Nurullah / Özkul, Eshat. *Uygulamada Terör Örgütü ve Terör Suçları*. 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Boz, Burak. “Türk Ceza Hukukunda Terör Örgütü ve Terör Örgütüne Üye Olma Suçu.” *Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 2, S. 1, 2020, s. 131-186.
- Demirbaş, Timur. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 19. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024.
- Demirbaş, Timur. *İnfaz Hukuku*. 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2023.
- Dumanlıdağ, Muhammed Furkan. *Dolaylı Failliğin Özel Görünüm Şekilleri ve Örgütlü Suçlarda Örgüt Yöneticisinin Sorumluluğu*. 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2023.
- Dursun, İsmail. *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2008.
- Dülger, Murat Volkan. “Hukuka Uygunluk Nedenleri İle Mazeret Nedenleri Arasındaki Ayrımın Tarihçesi, Niteliği ve Gerekliliği Üzerine Karşılaştırmalı Bir Deneme.” *Ceza Hukuku Dergisi*, C. 9, S. 24, 2014, s. 121-180.
- Emek, Yusuf. *Terörizm Çerçevesinde Terör Örgütü Kurma, Yönetme ve Üye Olma Suçu*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2016.
- Ersan, Aykut. “Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu.” *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 71, S. 1, 2013, s. 381-407.
- Eşitli, Ezgi Aygün. “Anayasayı İhlal Suçu.” *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 65, S. 4, 2016, s. 1689-1724.
- Evik, Vesile Sonay. “Silahlı Örgüte Silah Sağlama Suçu.” *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 21, S. 1, 2022, s. 3-19.
- Evik, Vesile Sonay. “Silahlı Örgütlenme Suçu.” *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 5, S. 1, 2006, s. 101-133.
- Evik, Vesile Sonay. “Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçu.” *Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, C. 19, S. 2, 2013, s. 667-697.
- Gödekli, Mehmet. *Terörizmin Finansmanı Suçu*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- Hafizoğulları, Zeki / Kurşun, Günal. “Türk Ceza Hukukunda Örgütlü Suçluluk.” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 71, 2007, s. 25-80.
- Hafizoğulları, Zeki / Özen, Muharrem. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar*. 4. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara, 2012.
- Hakeri, Hakan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler / Temel Bilgiler*. 17. Baskı, Astana Yayınları, Ankara,

2020.

- Horozgil, Denizhan. *Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi Bağlamında Terör Örgütüne Üye Olma Suçu*. Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2025.
- İçel, Kayıhan. *Suçların İctimai*. 1. Baskı, Sermet Matbaası, İstanbul, 1972.
- İnce, Kadri. “Türk Ceza Örgütlü Suçluluk ve Silahlı Terör Örgütü.” *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, S. 1, 2019, s. 241-269.
- Kan, S. Gökçen. *Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma Suçu*. 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2024.
- Kavlak, Cihan. *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu*. 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- Kitapçıoğlu-Yüksel, Tülay. “Silahlı Örgütlenme Suçu (TCK m.314).” *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 72, S. 1, 2023, s. 295-342.
- Koca, Mahmut / Üzülmüş, İlhan. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 17. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024.
- Limoncu, Mustafa. “Terör Suçlarına İştirak.” *Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi*, C. 5, S. 2, 2022, s. 195-235.
- Osmanoğlu, Bilal / Kıdıl, Fahrettin. “Türk Ceza Hukukunda Terör Örgütü ve Terör Suçu Kavramları Üzerine Bir İnceleme.” *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 21, S. Özel Sayı, 2019, s. 1141-1177.
- Öndin, Hasan Burak. “Terör Örgütü Üyeliği Suçunda Etkin Pişmanlık.” *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, S. 43, 2020, s. 145-176.
- Özek, Çetin. “Devletin Şahsiyetine Karşı Suçlarda Cezalandırılan Hazırlık Hareketleri.” *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 29, S. 3, 1963, s. 458-520.
- Özgenç, İzzet. *Suç Örgütleri*. 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Özgenç, İzzet. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 20. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024.
- Sarıtaş, Erkan. *Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları (TCK m. 220-221)*. 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- Şahin, İbrahim. *Terör Suçlarında Etkin Pişmanlık Uygulamaları*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2025.
- Şare, Ersin. “Anayasa Mahkemesinin İptal Kararlarının Ceza Kanunlarının Zaman Bakımından Uygulanması’na Etkisi.” *Yasama Dergisi*, S. 47, 2023, s. 39-73.
- Şen, Ersan / Duymaz, Erkan / Şahin, Buğra. FETÖ/PDY Silahlı Terör Örgütü Yargılamalarında Esaslı/Kastı Kaldıran Hata ile Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi. 2023, <https://sen.av.tr/en/makale/feto-pdy-silahl-teror-orgutu-yargilamalarinda-esasli-kasti->

kaldıran-hata-ile-sucta-ve-cezada-kanunilik-ilkesi, (ET: 28.08.2025).

Şen, Ersan / Eryıldız, H. Sefa. *Suç Örgütü*. 6. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024.

Şen, Ersan / Özdemir, Bilgehan. *Suç Örgütü*. 2025, <https://www.hukukihaber.net/suc-orgutu>, (ET: 05.09.2025).

Şen, Ersan. Üyesi Olmadığı Silahlı Örgüt Adına Suç İşleme Suçuna İlişkin Yeni Hükümün Tatbiki. 2024, <https://sen.av.tr/tr/makale/uyesi-olmadigi-silahlı-orgut-adına-suc-isleme-sucuna-iliskin-yeni-hukmun-tatbiki>, (ET: 16.08.2025).

Taştan, Mehmet. “Silahlı Örgüt Kurmak, Yönetmek ve Silahlı Örgüte Üye Olmak Suçu.” *Terazi Hukuk Dergisi*, C. 3, S. 20, 2008, s. 113-119.

Taştan, Mustafa. *Organize Suçlar*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2025.

Tezcan, Durmuş / Erdem, Mustafa Ruhan / Önok, R. Murat. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. 23. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2025.

Tozman, Önder. *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu*. 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.

Tulay, Muhammed Emre. *Kriminelle Vereinigungen im deutschen Strafrecht im Vergleich zum türkischen Strafrecht unter besonderer Berücksichtigung der Beteiligungsdogmatik*. Felix-Verlag, Holzkirchen/Obb., 2017.

Tulay, Muhammed Emre. “Suç Örgütü Liderinin Cezai Sorumluluğuna İlişkin Hukuki Analiz ve Öneriler.” *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, C. 11, S. 38, 2019, s. 89-106.

Tulay, Muhammed Emre. “Suç Örgütüne Yardım Etme Suçunun Özel Görünümlü İştirak Olarak Kabul Edilmesi.” *Dr. Dr. h.c. Silvia Tellenbach’a Armağan*, Ed. Feridun Yenisey vd., 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, s. 673-686.

Turinay, Faruk Y. *Ceza Hukukunda Terör Amaçlı Örgütlenme Suçu*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.

Üzülmez, İlhan, “Dolaylı Faillik.” *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 2, 2006, s. 79-95.

Yaşar, Kenan Evren. “Güncel Değişikliklerle Fransız Ceza Hukukunda Örgüt Kavramı ve Örgütlenme Suçları.” *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, C. 3, S. 1, 2015, s. 191-237.

Yaşar, Osman / Gökcan, Hasan Tahsin / Artuç, Mustafa. *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu 6. Cilt Md. 252-345*. 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.

Yazar, Beyzanur. *Suç Örgütü Yöneticilerinin Örgütün Faaliyeti Çerçevesinde İşlenen Suçlardan Dolayı Sorumluluğu Meselesi ve Uygulamamız*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 2025.

Yenidünya, A. Caner / İçer, Zafer. “Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu.” *Marmara*

Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 19, S. 2, 2013, s. 797-828.

Yılmaz, Ahmet Çağrı. *Ceza Hukukunda Örgütlü Suçlar*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2023.

Yılmaz, Yeşim. “Terörizmin Finansmanı Suçu.” *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 17, S. 3, 2020, s. 177-267.

Zengin, Mehmet. *Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarının Normatif ve Olgusal Temelleri*. 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.

B. Yüksek Yargı Kararları

AİHM, Işıkırık / Türkiye, B. No: 41226/09, T.: 14/11/2017, (ET: 27/11/2025, <https://hudoc.echr.coe.int>).

AİHM, İmret / Türkiye (no. 2), B. No: 57316/10, T.: 10/07/2008, (ET: 25/11/2025, <https://hudoc.echr.coe.int>).

AYM., E. 2018/132, K. 2023/183, T. 26.10.2023 (ET: 25.08.2025, <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr>).

AYM., E. 2020/53, K. 2021/55, T. 14.07.2021 (ET: 02.12.2025, <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr>).

AYM., E. 2024/81, K. 2024/189, T. 05.11.2024 (ET: 25.08.2025, <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr>).

Y. 1. CD., E. 2019/3081, K. 2021/11213, T. 25.06.2021 (ET: 02.12.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 1. CD., E. 2022/8148, K. 2024/2430, T. 05.04.2024 (ET: 01.12.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 3. CD., E. 2021/1633, K. 2021/9925, T. 02.11.2021 (ET: 24.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 3. CD., E. 2021/1859, K. 2022/6630, T. 18.10.2022 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 3. CD., E. 2021/3768, K. 2021/10056, T. 22.11.2021 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 3. CD., E. 2021/3870, K. 2023/11460, T. 27.12.2023 (ET: 02.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 3. CD., E. 2021/6566, K. 2022/403, T. 09.02.2022 (ET: 07.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 3. CD., E. 2021/7459, K. 2023/3325, T. 23.05.2023 (ET: 21.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 3. CD., E. 2021/8387, K. 2024/8777, T. 26.06.2024 (ET: 01.12.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 3. CD., E. 2021/13590, K. 2023/8010, T. 24.10.2023 (ET: 17.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 3. CD., E. 2022/1023, K. 2023/2096, T. 11.04.2023 (ET: 07.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

Y. 3. CD., E. 2022/2165, K. 2024/5185, T. 04.04.2024 (ET: 15.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

- Y. 3. CD., E. 2022/3345, K. 2024/8907, T. 01.07.2024 (ET: 27.08.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 3. CD., E. 2022/7624, K. 2022/19441, T. 20.12.2022 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 3. CD., E. 2022/14609, K. 2023/2329, T. 25.04.2023 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 3. CD., E. 2022/15851, K. 2024/5726, T. 25.04.2024 (ET: 14.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 3. CD., E. 2022/18087, K. 2023/2215, T. 14.04.2023 (ET: 31.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y.3. CD., E. 2022/33763, K. 2022/10072, T. 28.12.2022 (ET: 17.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 3. CD., E. 2022/33872, K. 2024/7258, T. 30.05.2024 (ET: 01.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 3. CD., E. 2023/15880, K. 2024/3418, T. 06.03.2024 (ET: 28.08.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y.3. CD., E. 2023/25402, K. 2024/10138, T. 18.09.2024 (ET: 02.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 9. CD., E. 2009/57020, K. 2009/7463, T. 01.07.2009 (ET: 06.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 9. CD., E. 2013/903, K. 2013/6607, T. 26.04.2013 (ET: 07.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 9. CD., E. 2018/8, K. 2018/13, T. 16.02.2018 (ET: 18.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2015/362, K. 2015/3168, T. 13.10.2015 (ET: 01.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2015/7986, K. 2016/1919, T. 04.04.2016 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2016/2365, K. 2016/5345, T. 20.10.2016 (ET: 25.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2016/3695, K. 2017/5075, T. 26.09.2017 (ET: 02.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2016/7162, K. 2017/4786, T. 18.07.2017 (ET: 26.08.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2017/1809, K. 2017/5155, T. 26.10.2017 (ET: 01.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2018/1901, K. 2018/4374, T. 20.11.2018 (ET: 13.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2018/3066, K. 2019/1376, T. 28.02.2019 (ET: 25.08.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2018/3360, K. 2020/3482, T. 10.07.2020 (ET: 24.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2019/145, K. 2019/3529, T. 16.05.2019 (ET: 21.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2019/2375, K. 2021/1873, T. 04.03.2021 (ET: 02.12.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2020/1029, K. 2020/4660, T. 30.09.2020 (ET: 31.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2020/2703, K. 2021/2819, T. 18.03.2021 (ET: 31.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. 16. CD., E. 2020/5920, K. 2021/3542, T. 31.05.2021 (ET: 13.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. CGK., E. 2007/9-270, K. 2008/164, T. 10.06.2008 (ET: 01.06.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).

- Y. CGK., E. 2019/235, K. 2021/95, T. 11.03.2021 (ET: 26.08.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. CGK., E. 2022/3-50, K. 2023/163, T. 21.03.2023 (ET: 27.11.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. CGK., E. 2022/3-296, K. 2022/554, T. 15.09.2022 (ET: 14.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. CGK., E. 2023/3-191, K. 2023/640, T. 06.12.2023 (ET: 14.09.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).
- Y. CGK., E. 2023/3-485, K. 2024/51, T. 13.02.2024 (ET: 20.05.2025, <https://portal.uyap.gov.tr>).